

Hadmentes, magyar, németül és szerbül beszélő nagypraxisu ügyvéd **közjegyzőhelyettesi** állást keres a fővárosban, vagy nagyobb vidéki városban. Czime a kiadóhivatalban.

Gyakorlott jogász, aki az osztrák magánjogban is jártassággal bír, fizetéssel és teljes ellátással délvidéki közjegyzői irodában alkalmazást nyerhet. Fizetés megállapodás szerint. Ajánlatokat „Gyakorlott jogász” jellege alatt a kiadóhivatal továbbít.

Egy élteőbb, magyarul és németül beszélő, hosszabb idő óta közjegyzői irodában alkalmazásban levő **segéd** alkalmazást keres.

Szíves megkereséseket Schleinig Lajos, Baja, Kigyó-utca 9. szám alá kér küldeni.

Dr. Mülek Lajos aradi kir. közjegyző keres közjegyzői helyettesi, aki a német és román nyelvet is bírja, hagyatékot tárgyal. Díjazás megállapodás szerint.

Kir. táblabíró, járásbírószág vezetője **közjegyző-helyettesi** állást keres a fővárosban. Czim a kiadóhivatalban.

Német nyelvet írásban-szóban, tót nyelvet szóban értő, 3 évet meghaladó közjegyzői helyettesi gyakorlattal bíró, most is közjegyzői önállóan helyettesítő **nyug. törvényszéki bíró** állandó közjegyző-helyettesi állást keres.

Közjegyzői irodába (Bács m.) németül beszélő helyettes, esetleg nyugdíjas bíró, vagy segéd felvétetik. Az előző gyakorlat és alkalmazás igazolandó. Sajátkezűleg írt ajánlatok a fizetési igény megjelölésével kéretnek. Czim a kiadóhivatalban.

A törökkanizsai kir. közjegyző a közjegyzői teendőiben gyakorlattal bíró segédet keres.

Dr. Hulin Gábor kiskőrösi kir. közjegyző gyakorlott segédet keres.

Dregan János szászsebesi kir. közjegyző a hagyatéki ügyekben jártás segédet esetleg írnokot keres. A román nyelv tudása szükséges.

KIR. KÖZJEGYZŐK KÖZLÖNYE

FOLYÓIRAT A PERENKIVÜLI TÖRVÉNYKEZÉS
ÉS A KÖZJEGYZŐI GYAKORLAT SZÁMÁRA.

Felolvas szerkesztő:

DR. HOLITSCHER SZIGFRID

budapesti kir. közjegyző.

KIADJA

A MAGYARORSZÁGI KIR. KÖZJEGYZŐK ORSZÁGOS EGYESÜLETE.

Megjelenik havonként egyszer.

BUDAPEST, 1918.

KÁROLYI GYÖRGY KÖ. ÉS KÖNYVNYOMDÁJA

V., Arany János-utca 1.

KIR. KÖZJEGYZŐK KÖZLÖNYE

Folyóirat a perenkívüli törvénykezés és a közjegyzői gyakorlat számára.

FLÓFIZETÉSI ÁR:
Égész évre . . 14 kor.
Félévre . . . 7 „

Feloldó szerkesztő:
Dr. HOLITSCHER SZIGFRID
budapesti kir. közjegyző.

Szerkesztőség és kiadó-
== hivatal ==
Budapest, VI. Andrássy-út 1.

Tartalom: A vagyonátruházási illetékekről szóló új törvény. — Felsőbírósi határozatok. — Közlemények.

A vagyonátruházási illetékekről szóló új törvény.

(1918. évi XI. t.-cz.)

Irta: Dr. Kepes János budapesti kir. közjegyzőhelyettes.

Nem a kritikát, hanem az 1918. augusztus 1-én immár életbe lépett törvény intézkedéseinek oly módon való ismertetését czéllozzák e sorok, hogy ezen ismertetés a mindennapos közjegyzői gyakorlatban közvetlenül felhasználható legyen.

Bevetéstül megemlítjük, hogy az illetékek terén folyamatban lévő ref.o.mmunkálatok kettős czélt szolgálnak: egyrészt az állami szükségletek rendkívüli emelkedése folytán az állami bevételek emelését, másrészt az elavult, kisebb törvényekkel és rendeletekkel szétszórtaan toldott-foldott illetéki szabályoknak úgy az állam, mint az illeték fizetésére kötelezettek szempontjából, és pedig anyagi és formai okokból szükségelt, modern rendszerbe foglalandó méltányos és arányos megállapítását.

Az illetékreform a bélyeg- és illetékszabályokban eddig minden rendszer nélkül felhalmozott összes illetékeket, díjakat, adókat és járulékokat az egyes szolgáltatások és rokonszolgáltatások, továbbá közigazgatási funkciók szerint négy nagy csoportba osztja, nevezetesen:

1. az első csoportba foglalja össze, és pediglen most már az 1918. évi XI. t.-czikben a vagyonátruházási illetékeket és az örökösli illeték pótlására szolgáló illetékegyenértéket;

A kir. közjegyzők minden hó első szombatján este 8 óraker *köds vacsorára és eszmecsere*re jönnek össze az „Astoria” szálló (IV., Kossuth Lajos-u. és Mehmed szultán-körút sarkán) pincehelyiségének külön termében. Kérjük a kartársak minél élénkebb részvételt.

A kalocsai kir. közjegyző jelöltet vagy gyakorlott segédet keres.

Közjegyzőhelyettesnek a fővárosba vagy nagyobb városba ajánlkozik **hadmentes ügyvéd**, perfect német. Cím megtudható a kiadóhivatalban.

A vágsellyei kir. közjegyző azonnali belépésre keres tótul perfect beszélő, a hagyatéki és telekkönyvi ügyekben teljesen gyakorlott, a gepírásban jártas megbízható közjegyzői segédet.

A dunaszerdahelyi kir. közjegyző jelöltet, esetleg megfelelő gyakorlattal bíró segédet keres.

Dr. Páska Simon szászrégeni kir. közjegyző állandó alkalmazásra helyettest, esetleg jelöltet keres. A román és német nyelv tudása és a hagyatéki tárgyalásokban való teljes jártasság szükséges.

Dr. Kovaliczky Elek sátoraljaújhegyi kir. közjegyző, a kassai kir. közjegyzői kamara elnöke állandó alkalmazásra helyettest keres; a tót és a német nyelv bírása kívánatos.

Dr. Hits Károly, trencsényi kir. közjegyző a tót és német nyelvben jártas helyettest mielőbbi belépésre keres. Ajánlatok hozzá intézendők, fizetési igények megjelölendők.

Közjegyzőhelyettes, ki a német és szerb nyelvet is érti, öt évi gyakorlattal (nyugalmazott bíró) állást óhajtat változtatni. Megkeresések IX., Üllői-út 95 II. 53. alá kéretnek.

Dr. Plihal Viktor nagykanizsai kir. közjegyző a hagyatéki ügyek önálló tárgyalására jogosított közjegyzőjelöltet keres.

2. a második csoport azon jogügyleteket és jogkövetkezményű kijelentéseket tartalmazó okiratokat foglalja össze, melyek után eddig vagy állandó összegű, vagy fokozatos táblázatok szerinti illetéket, illetve forgalmi adót kellett fizetni; idetartoznak különösen: váltók, utalványok, kölcsönszerződések, engedmények, nyugták, törlési engedélyek, számlák, szállítási okiratok, bizonyítványok, stb.; az ezen csoportba tartozó illetékekre vonatkozó törvénytervezet már készen van;

3. a harmadik csoportba sorozza a tulajdonképpeni illetékek egy részét, nevezetesen a közigazgatási eljárások során, a közigazgatási hatóságok közreműködéséért fizetendő díjakat; végül

4. a negyedik csoportban szabályozza a tulajdonképpeni illetékek egy másik nagy csoportját, nevezetesen úgy az 1914: XLIII. t.-cz.-ben szabályozott, mint az abból kimaradt egyéb törvénykezési illetékeket, így a telekkönyvi bejegyzési, hagyatéki, végrehajtás-, csőd-eljárások, hitbizományi és büntető bíraskodásban fizetendő díjakat.

Az 1918. évi XI. t.-cz. ötféle szolgáltatást, illetve az illetékeknek nevezett vagyonátruházási adók öt nagy csoportját foglalja össze, nevezetesen: I. az öröklési, II. az ajándékozási, III. az ingatlanok ingyenes átruházása után, IV. az ingatlanok és ingó dolgok visszerthes átruházása után járó illetékeket és V. az illetékegyenértékeket.

I. Öröklési illetékek.

Tárgya: a haláleset folyán bekövetkezett vagyonszerzés, nevezetesen: az örökség, a hagyomány, a kötelelrész; az örökhagyóval kötött szerződés értelmében teljesítendő szolgáltatás, így az életbiztosítási összeg, kivéve azon esetet, ha még örökhagyó életében arra harmadik személy igényt szerzett oly címen, mely öröklési illeték alá nem vonható (8. §), így például az életbiztosítás mellett felvett kölcsönnek a biztosítási összegből való törlesztésre fordított összeg a hitelezővel szemben; tehát az életbiztosítási összegből csak az esik illeték alá, amennyivel az örökös tényleg gazdagodott; továbbá pl. midőn örökhagyó ingatlanát azzal ruhazza át, hogy elhalálása esetén bizonyos összeg megjelölt személynek kifizetendő; a kikötött összeg; az örökhagyó által még életében adott ingyenes szolgáltatás, mely a szerző örökrészebe betudandó, és pedigen az ajándékozási illetéknek az öröklési illetékbe való betudása mellett; örökség, hagyomány vagy

kötelelrészről való lemondásért, vagy azok visszautasításáért kapott ellenérték; házassági szerződés alapján az egyik házastárs halálával hatályba lépő vagyonátruházás; hitbizomány birtoklásának halál következtében átszállása; családi alapítványokból származó járadékunk az élveztetre jogosított személy halála következtében átszállása, vagy az alapítvány megszűnése esetén az alapítványi vagyon átszállása; halálesetre szóló, valamint az ajándékozó halála után teljesítendő ajándékozások; örökhagyó által *halála előtt* három hónapon belül adott ajándékok, kivéve a szokásos alkalmi ajándékok, és pedig az itt körülírt ajándékozásokra nézve tekintet nélkül arra, állítottak-e ki okiratot, vagy sem. (2. §.)

Az öröklési illeték azon összeg után szabadandó ki, amely az örökös, vagy hagyományos gazdagodott; ugyanazon hagyatékából egy örökösre fenti címeken szálló szerzemények illeték-szabás czéljából összeszámítandók akkor is, ha annak egy része későbbben fizetendő. (37. §.)

Osztályegyezség esetén mindegyik örökös a neki jutott rész értéke után járó öröklési illetéket tartozik megfizetni, ha saját örökrészenek tiszta értékénél nagyobb értéket nem kapott; ha több értéket kapott, az örökség tiszta értékének megfelelő örökösödési illetéken felül a szerzés jogcímének megfelelő illetéket tartozik külön megfizetni, azon eset kivételével, ha örökhagyó úgy intézkedett, hogy a hagyatékhoz tartozó tárgyakat egyik, vagy másik örökös természetben vegye át és a többi örökösársakat elégitse ki és az osztályegyezség ezzel a végintézkedéssel összhangban van. Ha az örökösök egyike *örökrészt eladja*, az öröklési és vagyonátruházási illetéket úgy tartozik megfizetni, mintha az eladás az örökrész átadása után történt volna, tehát külön az öröklési és külön a vételi illeték is megfizetendő. — Ha a hagyatékot az azt terhelő adósságok fejében örökhagyó *hitelezője veszi át*, ily esetben csak visszerthes vagyonátruházási illeték fizetendő, ellenben öröklési illeték nem. (67. §.)

Meg nem nyílt örökség visszتهterrel való átruházása adásvételként illetékezendő, és az örökség megnyíltakor vevő köteles az örökhagyó és eladó közötti rokonsági viszonynak megfelelő öröklési és esetleg ingatlan vagyonátruházási illetéket is megfizetái. (68. §.)

Nem hagyaték: a nő hozománya a férj hagyatékában; a közszerzeményi igény kielégítésére természetben kiadott vagyon-

tárgy. (3. §.) Amennyiben a házastárs ingatlant kap közszerzeményi igénye kielégítéséül, ez után csupán 2% ingatlan vagyonátruházási illetéket köteles fizetni. (73. §.)

Hagyatéki adósság: a hozomány, amennyiben a hagyatékkal össze volna vegyítve; a készpénzzel kielégített közszerzeményi igény (3. §.); belföldi öröklés után külföldön netán fizetett örökletési adó (23. §.); örökhagyó utolsó betegségének költségei, amennyiben azok örökhagyó életében vagyonából ki nem fizettek; a temetési és kegyeleti költségek, a gyászruhák kivételével. Azen terhek, melyek a hagyatéknak csak egy részét terhelik, csak ezen részből vonhatók le. (38. §.) A terhek, levonási tételek hitelt érdemlő módon bizonyítandók. Árvaszéki jóváhagyás esetén a levonási tételek bizonyítottaknak tekintendők. (91. §.) Betegségi, eltemetési költségek, örökhagyó gondoskodása alá tartozó személyek szükségleteire vonatkozó kiadások, ha az ezekre vonatkozó követelések 3 évnél nem régebbiek, a hitelező, vagy vállalkozó számlájával, vagy nyugtájával is igazolhatók. Temetési és kegyeleti költségek, ha örökhagyó vagyoni viszonyaival arányban állók, bizonyítás nélkül elfogadhatók. (92. §.) (L. még 5., 23. §.)

Hagyatékhöz számítandók: életbiztosítási összeg (1. fent), örökhagyónak végintézkedéssel elengedett követelései (4. §.); örökhagyóra szállott, de még át nem adott örökségek, melyek utáni illeték teherként veendő számításba a 2-ik örökletési illeték kiszabásánál. (5. §.)

Kétes és behajthatlan követeléseknél a pénzügyigazgatóság által elfogadott egyezményi összeg veendő számításba, egyszésg hiányában egyelőre figyelmen kívül hagyandók ezen követelések, melyek behajthatlansága 2 éven belül igazolandó; ez idő elteltével a kiszabás helyesbítő. Örökösök — egyszésg esetét kivéve — az illeték befizetésétől számított 5 éven belül helyesbítést kérhetnek. (6. §.) Amennyiben örökösök az örökhagyó birtokában volt dolog kiadásába beleegyeznek, hacsak az igénylő a dologra való tulajdonjogát nem bizonyítja, — mint a követelőre szálló hagyomány illetékezendő. (7. §.) Harmadik személynél elhelyezett dolog annak a személynek hagyatékához tartozónak tekintendő, akinek nevére el volt helyezve. Amennyiben a letét más személy javára tételt le, s letévő a rendelkezési jogot fenntartotta, ez halálesetre szóló ajándékozásnak vélelmezendő. Ha több személy javára tételt le, az illeték — ellenkező bizonyításig — egyenlő részből tulajdonosoknak tekintendők. (78. §.)

Hitbizomány megszerzésénél, mintha hitbizomány birtokosa korlátlan tulajdonjogot (9. §.), **utóörökös** rendelkezésnél, mintha egyenes örökös korlátlan jogot szerzett volna (10. §.), szabandó ki az illeték.

Felfüggesztő, vagy bontó feltételtől függő, továbbá kezdő, vagy véghatáridőhöz kötött örökség, vagy hagyomány megszerzésénél a vagyon birtoklására úgy a feltétel bekövetkeztéig, mint az azután jogosultnak öröklése után le kell róni az örökletési illetéket azzal a különbséggel, hogy utóbbi az illetéket csak a feltétel bekövetkeztekor tartozik megfizetni (11. §.), amely esetben a pénzügyi hatóság kivánására az illeték biztosítandó a hagyaték tárgyán (30. §.).

Haszonélvezet öröklő annak értéke (L. 51., 52. §§) után, az állag örökös a vagyon teljes értéke után tartozik az illetéket, — utóbbi a haszonélvezet megszűnte után (29. §) — megfizetni; és pedig, amennyiben több személy egymásután illet meg a haszonélvezet, minden egyes személy öröklése után külön-külön fizetendő. Amennyiben örökhagyó feleségét illeti a haszonélvezet, az ezután fizetett illeték fele a lemenők által fizetendő illetékbe betudandó. Amennyiben a haszonélvezettel terhelt vagyon örököse a haszonélvező előtt elhal, az ő terhére előírt illetéket a későbbi örökösök csak annyiban tartoznak megfizetni, amennyiben ez az ő terükre kiszabott illetéket meghaladja. (12. §.)

Az örökségről lemondó terhére illetéket kiszabni nem lehet, amennyiben nem jelöli meg azon személyt, akinek javára lemondott, vagy ha lemond ingyenesen oly meghatározott személy javára, akire a lemondó kijelölése nélkül is szállott volna az örökség. Az illeték mértéke tekintetében ez utóbbi esetben az örökhagyónak a lemondóhoz való személyes viszonya az irányadó, ha eszerint nagyobb illeték jár, mint az örökhagyó és tényleges örökös közötti viszony szerint. A lemondás más eseteiben a lemondó terhére örökletési, a másik szerző terhére ajándékozási illeték kiszabásának van helye. (13. §.)

Aki az örökséget visszautasítja, vagy arra méltatlan, örökletési illeték fizetésére nem kötelezhető. (14. §.)

Mentességek vannak megállapítva az ingó örökség tekintetében a királyi ház tagjaira, a szent-koronát illető szállományokra, az államra, a köznizeteket és közalapokra szálló örökségekre, diplomáciai alkalmazottak ingó hagyatékára, ha nem magyar állampolgárok; tudományos, közoktatási és közjótékonyági czélokra rendelt hagyományok és alapítványokra; lemenőkre, vagy házasa-

társra szálló és tartozások levonása nélkül 500 K.-t meg nem haladó értékű hagyatékokra. (19. §.)

Kedvezmények háborúban résztvevőkre: Háború folytán, de a megkötendő békét követő 6 hó eltelte előtt elhalt törvényes, törvényesített, természetes, mostoha, örökbelogadott gyermekei, ezek utódai, házastársa és felmenői illetékmentesek, ha a hagyatéknak tiszta értéke 20,000 koronánál nem több; 20,000—50,000 K.-ig az illeték 1/4-ét, 50,000—100,000-ig az illeték felét fizetik. (20. §.)

Területi hatály: ingatlanra a lex rei sitae elve korlátlan érvényre jut tekintet nélkül magyar, vagy külföldi állampolgár az illeték fizetésére kötelezett; az ingatlanra vonatkozó haszonélvezeti és használati szolgálat az ingatlannal egyenlő elbírálás alá esik. (22. §.)

Ingó vagyonnál, így belföldi ingatlanon bekebelezéssel biztosított követelésnél illeték alá esik: magyar állampolgárnak minden ingó vagyona; külföldi állampolgárnak belföldön lévő ingó vagyona; mindkét esetben a külföldön fizetett örökös adók a terhek közé felveendő; pénz és értékpapírokra a megőrzés helye, ingatlanokon nem biztosított követésekre adós lakhelye az irányadó. (23. §.)

Kincstár joga az illetékre: örökhagyó elhalálózása napján (12. §), az utóörökösnek az örökséghez való joga megnyílasakor keletkezik (26. §); haszonélvezettel terhelt hagyatéknál az állam utáni illetéket a haszonélvezet megszűntekor (29. §), feltételtől függő örökösnek a feltétel bekövetkeztekor kell megfizetni. (30. §.) Utóbbi esetekben a pénzügyi hatóság az illetéket a hagyatéknak tárgyán biztosíthatja. (30. §.)

Elévülés: A kiszabáshoz való jog a bejelentéstől, vagy a lerovási kötelezettség napjától 5 év alatt,

ha fizetésre kötelezett a bejelentésre kötelezve nem volt: 10 év alatt, jövedéki kihágás esetében az eltilkolás tudomásul vételétől 5 év alatt, a büntelhetőség az annak alapját képező cselekmény elkövetésétől 3 év alatt (31. §), a kiigazítási jog fentartása esetén az ügylet lebonyolításától számított 5 év alatt (l. 50. §);

kiszabás helyesbítése esetén *pótilleték* kiszabásának a fizetési meghagyás vagy jogorvoslati határozat kézbesítésétől 2 éven belül van helye, hacsak a közigazgatási bíróság az alapilleték jogossága és helyessége tárgyában nem ítél (32. §);

a kiszabott illeték, tehát a behajtási jog 5 év alatt évül el, hacsak az elévülés félsze nem szakítottató. (33. §.)

Fizetésre kötelezettek; kezesség; illeték biztosítása és behajtása. Fizetésre kötelezett: a szerző fél. (34. §.)

Készfizetői kezességgel tartozik: a hagyományt kifizetni tartozó fél, aki a kiszolgáltatandó hagyományra eső illetéket visszatarthatja (35. §); aki az illeték megrövidítésében tettes vagy részes; aki az őt terhelő bejelentést elmulasztotta, vagy nem kellő időben teljesítette; aki a nála őrzésben álló tárgyak kiadása, vagy az örökösökkel szemben fennálló és a haláleset folytán teljesítendő tartozásának kifizetése alkalmával az örökösli illeték biztosítása tekintetében a 77. §-ban foglaltakat be nem tartotta, nevezetesen: 1. a hagyatékat tárgyaló bíróság köteles a hagyatéknak átadása, illetve a tkvi bejegyzés elrendelése előtt a kiszabott és vele közlendő illeték megfelelő biztosítása iránt intézkedni; 2. ingatlanok és azokat terhelő szolgalmak bekebelezésével egyidejűleg a kifizetettként nem igazolt illeték bekebelezendő; 3. a bíróság őrzött, vagy bírói letétben lévő vagyontergyakat csak az illeték lefizetésének igazolása után szabad kiadni; 4. a biztosító intézet a biztosítási összegből 20%-ot visszatarthat az illeték biztosítására, ellenkező esetben a kincstárral szemben illetékért kezessé válik; 5. idegen vagyon őrzésével vagy kezelésével hivatásszerűen foglalkozó személynél, banknál, s.b. letétben őrzött vagyon a pénzügyi hatóság az illeték biztosítására leltíthat. (77. §, l. m. 84. § bírákra vonatkozóan.)

Dologi kezesség. Ha örökös tárgya: ingatlan, a kiszabott illeték 2 évig tkvi bejegyzés nélkül is megelőz minden magán-jogzimból származó követelést; ezen 2 éven belüli bekebelezése esetén az elsőség 5 évig áll fenn; azontúl a bejegyzés rangsorában nyerhet kielégülést. Bírásokra törvényes elsőség nem terjed ki. Haszonélvezeti szolgálat után kiszabott illeték csak a haszonélvezettel terheli. (36. §.)

A kiigazítási jog fentartása az illeték kiszabásánál (l. lent 50. §) a kincstár érdekét is védi. A pénzügyi hatóság a lakóhely szerint illetékes bíróságot megkeresheti, hogy a *feltedező esküt* a bevallásra kötelezettől vegye ki. A bíróság ez esetben tárgyalásra idézi a feleket. Az eskü szövegét a bíróság állapítja meg. Ez ellen felfolyamodásnak, megváltoztató 2. fokú határozat ellen fellebbezhetnek van helye. Eskü előtt vallomás helyesbíthető. Meg nem jelenés esetén 1000 koronáig bírság szabható ki, mely ísmételhető, míg a kiszabott bírság az illeték háromszorosát eléri. (75. §.) *Fél*

is kérhet bizonyítási eljárást a hozomány, közszerzemény, kétes és behajthatlan követelések, tulajdoni igény, s az életbiztosítási összegre még örökösök életében szerzett igénynek bizonyítása tekintetében. (76. §.)

Jogi vélelmek: Vita esetén az ügylet, vagy szerzés oly minősége vélelmezhető, amely az illetékkötelezettséget megállapítja s amely a magasabb kulcs alkalmazását vonja maga után. Ha végrendelet oly szolgáltatásról tesz említést, mely sem nem halálra szóló, sem halál előtt 3 hónapon belül tett ajándéknak nem tekinthető, ellenkező bizonyításáig halálesetre szóló ajándékozásnak tekintendő. (78. §.)

Az illetéktartozás biztosítása és behajtására az 1909: XL. t.-cz. VI. fejezetének rendelkezései irányadók azzal az eltéréssel, hogy a fizetési meghagyás kézbesítésétől, vagy a haszonélvezet megszűntétől, illetve a feltétel bekövetkeztétől számított 30 nap alatt meg nem fizetett illetékek további 15 nap múlva írásbeli intés mellőzésével végrehajtás útján behajthatók. (103. §.)

Értékelési szabályok: Alapelv: az illetékkötelezettség beállakor meglévő közönséges érték bevallandó. (41. §.)

Ingtalanok értéke: a közönséges forgalmi érték. Ha bevallás nincs, vagy aggályos, alapul vehető: 1. az ingatlan 5 éven belüli utolsó átruházása alkalmával elért vételára; 2. a szerzés utáni legfeljebb 1 éven belüli átruházás utáni vételár; pl. a hagyaték átadása előtti eladás esetén az örökletes illeték megállapítása szempontjából; 3. az illetékkötelezettség keletkezésének évében a vagyondó kivetésénél alapul vett érték; 4. a hagyaték bírói tárgyalása esetén a tárgyalás folyamán megállapított érték (42. §.); 5. fentiek hiányában szakértői becsléssel megállapított érték.

Szakértői becslést követelhet a pénzügyi hatóság, ha az ingatlan fentiek szerinti értéke a helyi forgalmi értéknek szembevetve csekélyebb. Az eljárás során a megegyezés megkísérlőd. Fél viseli a költséget, ha a becslés által megállapított érték 5,000 K-t meghalad és a fél által bevallott értéket 10%-nál többel meghaladja (43. §.). Több becslést közül mindig a legnagyobb veendő az ill. szabás alapján, hacsak a fél nem igazolja, hogy a magasabb érték megállapításánál oly körülmények is figyelembe vettek, melyek az illetékkötelezettség keletkezésekor már fenn nem állottak. (42. §.) Átszállott ingatlanok értéke egyenként állapítandó meg. (46. §.)

Fenti értékek csak akkor vehetők alapul, ha a törvényszerű legkisebb értéknel nem csekélyebbek.

Törvényszerű legkisebb érték:

1. földadó alá eső ingatlannál a kat. tisztia jövedelem 50-szerese,
2. házbér alá eső ingatlannál a nyers bérjövődelenek
 - a) Budapesten 16-szorosa,
 - b) általános házbéradó alá eső helyeken 15-szörösé,
 - c) másutt 12-szerese,
3. házosztályadó alá eső ingatlanoknál a házosztályadó 200-szorosa,
4. föld és házbér, vagy házosztályadó, vagy házbér és házosztályadó alá eső ingatlanoknál a fentiek szerinti értékek együttes összege.

Illetékkötelezettség keletkezését megelőző évi adó alapján szolgáló jövedelem, illetve házosztályadó veendő alapul *osztott tulajdonnal*, ahol az épület nem a telek tulajdonosáé; az értéknek a két alkotó rész közötti megosztása egyezség vagy becslés útján határozandó meg. (44. §.) Ha a jövedelem lebontás, elemi csapás, szőlő elpusztulása, stb. folytán csökken, vagy megszűnt, fenti 42. §-ban említett értékek közül a legnagyobb szolgálhat az illetékszabás alapján s a törvényes legkisebb értékre vonatkozó rendelkezések figyelembe nem jöhetnek. (45. §.)

Ingó — pénzügyi kövételével egyéb megbecsülhető — *dolog* értéke: annak pénzben kifejezett értéke; ingók részletes felsorolással vallandók le. Pénzügyi hatóság becslést követelhet (47. §.). **PéNZ értéke:** annak tőzsdén jegyzett értéke, jegyzés hiányában azon érték, amelyben közpénztáraknál elfogadtatnak. (48. §.) **Értékpapír** tőzsdéi jegyzés esetén annak beptsi, ha ilyen nincs, belföldi, vagy ausztriai tőzsdéi árfolyam értéke. Ha illetékkötelezettség keletkezése napján jegyzés nem volt, az azt megelőző legközelebbi jegyzés. Külföldi értékpapírnál pénzügyminiszter engedélyezheti, hogy külföldi tőzsde árjegyző lapján feltüntetett árfolyam vessék alapul, de hozzászámítandó az árfolyamban nem foglalt folyó kamat és osztalék is. Ha nincs tőzsdéi érték, a névérték, — amennyiben ennél a forgalmi érték nagyobb, akkor ez utóbbi, vita esetén a szakértők által megállapított érték veendő alapul. (49. §.)

Szolgáltatásoknál: ha érték bizonytalan, egyezség útján; — ha nincs egyezség: a kiigazítási jog fentartásával a meglévő ada-

tok alapján kell az illetéket kiszabni, amidőn a fizetett többlet-illetéket fél visszakövetelheti, viszont a kincstár pótilletéket szabhat ki az ügylet lebonyolításától számított öt éven belül. A szolgáltatások közül mindig a nagyobb értékű veendő alapul. Több egyes szolgáltatás egyenként értékelendő. (50. §.)

Visszatérő szolgáltatásoknál (pl. életjáradék, tartásdíj stb.): **Örökké tartó** vagy bizonytalan időre alakult testületek, vagy intézetek fennállásának tartama alatt teljesítendő szolgáltatásoknál, a szolgáltatás 1 évi összegének 20-szorosa.

Meghatározott időre kikötött szolgáltatásnál: a szolgáltatás egész tartamára eső szolgáltatások összege, mely az évi szolgáltatás 20-szorosát meg nem haladhatja.

Bizonytalan időre terjedőnél az egy évinek 3-szorosa.

Személy életére, házasság tartamára, özvegyiség idejére szólnál az évi szolgáltatás 10-szerese; egyidejűleg több személyre szólnál 15-szöröse; ha egyik 65 éves elhunyt, az értékalap $\frac{3}{4}$ -de, ha többen elhunytak 65 évesek, az értékalap $\frac{1}{2}$ -de veendő számba. Ha több személyt egymás után illet meg életfogytig tartó szolgáltatás, mindegyik terhére külön-külön a szolgáltatás 10-szerese, ha pedig a szolgáltatás *teherként* levonandó, szintén 10-szerese vehető számításba. Ha egymásután következő személyek részére nem egyenlő szolgáltatások teljesítendőek, a legnagyobb 10-szeresét kell levonni.

Ha ismétlődő szolgáltatás határozott időre és azonkívül további bizonytalan időre is kikötötteni, alapul a meghatározott és bizonytalan időre terjedő szolgáltatásokra vonatkozó szabályok szerint megállapított értékek összege veendő, úgy hogy a kiszámított érték az évi szolg. 20-szorosát meg nem haladhatja felül.

Egyenként különböző szolgáltatásoknál az évi szolg. átlaga veendő alapul. (51. §.)

Haszonélvezeti és használati szolgálat egy évi értékűl — ha ez adva nincs, — a dolog értékének $\frac{1}{20}$ -ad része tekintendő. (52. §.)

Illeték alapjának kikerekítése. Az illeték 20-al maradvány nélkül osztható számrá kikerekített érték után szabandó ki. 10 K-nál kisebb maradványösszeg figyelmen kívül marad, az ezen felüli összeg 20 K-nak veendő. Nincs helye kikerekítésnek, ha az illeték alapjául szolgáló összeg 20 K-át meg nem halad. (56. §.)

Büntető határozmányok. Illeték 3-szorosa: ha bélyegben lerovandó illeték nem rovatott le.

Rendbírság 50 K-ig: szabálytalan lerovás esetén.

Bírság fizetendő bejelentésbeni késedelem esetén, és pedig: az illeték $\frac{1}{4}$ -de a határidő elteltétől 30 napon belüli bejelentés esetén,

az illeték $\frac{1}{2}$ -de a határidő elteltétől 30 napon túl, de 90 napon belüli bejelentés esetén,

az illetékekkel egyenlő bírság, ha csak 90 napon túl történt a bejelentés, vagy ezen 90 napon belüli felhívásban jelzett határidőt elmulasztja; továbbá bemutatás előtti felhasználás esetén.

50—500 koronaig ismételtén kiszabható bírság, ha 93. § szerinti (l. alább) bejelentések, értékebeállítás, adóbizonyítvány pótlására kívánt adatok közlése elmulasztatik. (82. §.)

Pénzügyigazgatóság mérsékelheti, határozata ellen felfolyamodás a pénzügyminiszterhez. Jogosság kérdésében panasz a közigazgatási bírósághoz. (83. §.) Birák és bírósági hivatalnokok fegyelmileg felelnek, bírság ellenük ki nem róható. (84. §.) *Jövedéki kihágás* (l. 85. §) esetén a vétkes az illetéken felül annak 5—10-szeresét pénzbüntetésként fizeti, mely az illeték alapjául szolgáló összeget meg nem haladhatja.

Eljárási szabályok: Illetékek kiszabását adóhivatalok (Budapesten központi díj- és illetékszabási hivatal) teljesítik. Az illetékesség megállapítja: örökhatyó rendes lakhelye,

örökhatyó elhalálozásának helye, ha több lakhelye volt, vagy rendes lakhelye nem volt,

ahol a vagyon fekszik, ha nem az országban halt el;

eljáró bíróság székhelyén levő adóhivatal, ha a hagyatékot bírság tárgyalta. (86. §.)

Bejelentési szabályok: Bíróság, vagy közjegyző által tárgyalta hagyatéknál a hagyatékot a bíróság jelenti be. Örökösödési bizonyítványt is közölni köteles a bíróság. (87. §.) Ha bíróság nem köteles a hagyatéki eljárást hivatalból megindítani s a bírói tárgyalást örökhatyó halálától 90 napon belül nem kérték, ez időn belül örökösök, vagy végrendeleti végrehajtó, vagy hagyatéki gondnok köteles a hagyatéki kimutatást bejelenteni. Ha kiállítani nem tudják, községi előjáróság (városi tanács) köteles a vallomás alapján azt kitölteni és ennek megtörténtét igazolni. (88. §.) A kimutatáshoz — ha a hagyatékhoz ingatlan tartozik — adó- és becsbizonyítvány csatolandó. (90. §.)

Bejelentendők: hitbizomány új birtokosa által hitbizomány birtoklásának nem haláléset folytatni átszállása 30 nap alatt; utóöröklés megnyitja 30 nap alatt utóörökös által;

haszonélvezet megszüntte 30 nap alatt állagörökös által, esetleg a másik haszonélvezetre jogosult által is;

feltétel bekövetkezte esetén vagyont megszerző, vagy az akiról átszáll, 30 nap alatt;

újabb hagyatéki vagyon előkerülte esetén 30 nap alatt az igénytartó;

biztosítási összeg biztosító intézet által pénzügyi hatóság felhívására. (93. §.)

Illetéklerovás bélyegjegyekkel. Ingó hagyatékánál 50 K-t meg nem haladó illeték tárgyalási jegyzőkönyvön bélyegeken, vagy ha fél nincs jelen, bírói felhívásra 8 nap alatt köteles leróni, ellenkező esetben lelet. (94. §.)

Ha nem bélyeggel rovandó le: adóhivatal fizetési meghagyást bocsát ki, (95. §) mely postán térítvényvel kézbesítendő. (96. §.)

A **kiszabott illeték és bírság** a fizetési meghagyás kézbesítésétől 30 nap alatt **megfizetendő**, kivéve, ha fél birtokon belül fellebbezett, vagy ha a fizetési kötelezettség a haszonélvezet megszüntte, vagy a feltétel bekövetkezte után áll be. (97. §.) Befizetni azon adóhivatalnál kell, amelyik a fiz. meghagyásban megjelöltetett; postai úton is beküldhető. 40 K.-ig, ahol adóhivaival nincs, községi előjáróság útján is leróható, mely esetben a kincstárral szemben teljes bizonyító erővel bíró ideiglenes nyugtát kap. (98. §) Késedelmi kamat 5%, mely birtokon belüli fellebbezés esetén is fizetendő. (99. §.) Téves kiszabás folytán illeték utólagos helyesbítése esetén késedelmi kamat visszatérítetik. (100. §.)

Részletfizetési engedélyre p. ü. igazgatóság engedélyt adhat; 5 évnél hosszabb és kamatmentes részletfizetésre csak a p. ü. minister. Koridóbsági hitbizománynál örököségi illeték 10 egyenlő évi részleiben fizetendő. Terhelt ingatlanból álló hagyatéknál kamat-mérséklés mellett, ha pedig a teher az örökség 50%-át eléri, kamatmentesen részletfizetés engedélyezendő. (104. §.)

Jogorvoslatok: Fizetési meghagyás ellen **fellebbezés** a p. ü. igazgatósághoz kézbesítéstől 30 nap alatt birtokon belül, ezentúl további 60 nap alatt birtokon kívül, 90 napon túli fellebbezés visszautasítandó. **Igazolási kérelem** az akadály megszüntétől vagy fellebbezési határidő lejártától számított 15 nap alatt nyújtandó be, melyet a p. ü. igazgatóság bírál el. (101. §.) P. ü. igazgatónak az illeték helyessége és jogossága tárgyában, valamint az illeték feltörése, vagy visszatérítése iránt beadott kérvényre hozott hatá-

rozata ellen, úgyszintén fellebbezést elkérés miatt visszautasító s az igazolási kérelmet elutasító határozat ellen a közigazgatási bírósághoz halasztó hatályal nem bíró **panasz**nak van helye. Ahoj panasszal élni nem lehet, a p. ü. ministerhez 15 napon belül fellebbezésnek van helye. (102. §.)

Az illeték mértéke: (54. §.)

Rokonsági viszony	A vagyon tiszta értéke után:																	
	1000 K-ig		1000—5000-ig		5000—10000-ig		10000—100000-ig		100000—250000-ig		250000—1 millió-ig		1 millió-5 millió-ig		5 millió-10 millió-ig		10 milliót felel.	
1. Öröktagy törvényes, törvényesített, mostoha, örökbe fogadott gyermeke, vagy azok ivadéka és házastársa; szülője, nagyszülője és további felmenő (a mostoha és örökbe fogadott szülő kivételével), végre az öröktagyoknak az illetékhez való jog nemváltásának idejében törvényesen el nem vált házastársa:	2-5	3	3-5	4	4-5	5	5-6	6	7									
	%	%	%	%	%	%	%	%	%									
2. Öröktagy édes, vagy mostoha testvére, testvérenek ivadéka, clyan személynek testvére, akinek az öröktagy ivadéka, a saját szülője testvérenek gyermeke, végül az, aki az öröktagyóval bér- vagy szolgáltatási viszonyban volt:	6	7	8	9	10	11	12	13	14									
	%	%	%	%	%	%	%	%	%									
3. Az 1. és 2. pontban fel nem sorolt más örökös, vagy hagyományos:	10	12	14	16	18	20	22	24	26									
	%	%	%	%	%	%	%	%	%									
4. Nyugdíjalapok és intézetek, melyek fenntartásához állami, törvényhatóság, község (r. l. város), bevett v. elismert vállalkozókat hozzájárul, vagy ezen hozzájárulás nélkül is, amennyiben ugyanazon foglalkozású, vagy hivatású önszegélyezés elvén nyereszkesedés kizárásával országosan szervezkednek:	2	2	2	2	2	2	2	2	2									
	%	%	%	%	%	%	%	%	%									
5. Házastárs, ha közszerzeményi igény kielégítése fejében ingatlan kap, tulajdonjogának e czimen való bekebelezése után:	2	2	2	2	2	2	2	2	2									
	%	%	%	%	%	%	%	%	%									
6. Lemenő, vagy házastársra szálló és tartozások levonása nélkül 500 koronát meg nem haladó hagyatékok mentesek (19. § 6.) egyéb mentességek és kedvezmények l. fentebb 19. és 20. §§-nál.																		

(Befejezés következik)

Felsőbíróági határozatok.

Közjegyzői rendtartás.

80. Az 1874. XXXV. t.-cz.-nek a közjegyzői felmondás közlése módjára vonatkozó 99. §-át a Pp. 637. §-a is — arra való egyenes hivatkozással — alkalmazandónak jelentette ki. A közjegyző tehát a felmondást tartalmazó értesítényt nem felolvasni, hanem csak előszóval előadni tartozik és csak a megkeresett fél kívánságára kell azt írásban kiadni. (Bpesti törvényszék 27. P. 2793/1916. sz.)

Hagyatéki eljárás.

81. Igaz ugyan, hogy a szabályszerűen felvett hagyatéki leltár közokirat és ennél fogva annak tartalma a Btk. 400. §-a alá eső közokirathamisítás tárgya lehet, ámde az adott esetben a másodbíróság mégsem tévedett, amidőn megállapította, hogy a vádlottak cselekménye, — t. i. valótlan követeléseknek a hagyatéki leltárba való felvétele — nem büncselekmény, mert az 1894. XVI. t.-cz. 47. §-ából nyilvánvaló, hogy a hagyatéki leltárnak bizonyító ereje, az abba felvett hagyatéki terhek fennállítására ki nem terjed; ilyképen vádlottak közreműködéséből mások jogai vagy jogviszonyainak lényegére sérelem nem háramolhatván, a Btk. 400. §-a alá eső közokirathamisítás létrejövetelének egyik lényeges alkotó eleme hiányzik. (Curia 1918. május 22. B. H. 1892. sz.)

A közjegyzői gyakorlatot érdeklő jogesetek.

82. Az okirat szétszakítása rendszerint egyértelmű annak a megsemmisítésével. Amennyiben tehát az írásbeli magánvégredelet az örökhagyó halála után szétszaggatva került elő és a végrendeleti örökös vagy hagyományos ilyen végrendelet alapján kíván jogokat érvényesíteni, a közfelügyőnek is megfelelő azzal a vélelemmel szemben, hogy az okirat szétszakítása rendszerint annak a megsemmisítésére irányuló szándékkal eszközöltetik, — ami írásbeli végrendeletnél magában foglalja a hallgatóságos visszavonás czélzatát is, — a végrendeletre hivatkozónak kell bizonyítani az ellenkezőt, és pedig vagy azt, hogy a végrendelet tartalmazó okirat szétszakítása nem a végrendelező cselek-

ménye, s hogy nem is az ő tudtával, vagy utólagos jóváhagyásával eszközöltetett, vagy pedig, ha a végrendeletet maga az örökhagyó tépte szét, azt, hogy ez a ténykedés véletlenül, tévedésből vagy öntudatlan állapotban, azaz olyan körülmények között következett be, amelyekből a visszavonásra irányuló szándékot következtetni nem lehet s másrészt, hogy a végrendelezőnek nem is volt módjában az, hogy az általa szétszakított végrendelet helyett újat alkotniasson. (Curia 1918. május 28. Rp. I. 2478. sz.)

83. A felebb. bíróság az 1895. X/31-én kelt közjegyzői okiratban foglalt s közös végrendeletnek címzett jogügylet jogi minőségét közös végrendeletnek, nem pedig örökösödési szerződésnek állapította meg. A felperesnek emiatt emelt felülvizsgálati panasza alaptalan, mert az örökösödési szerződés lényeges kellékeihez tartozik az, hogy abban az egyik házastárs (vagy mindkettő kölcsönösen) vagyonút, vagy annak egy részét halála esetére, a másik házastárs részére odaigérje, s a másik házastárs ezt az ígérletét elfogadja (optk. 1249. §.), az említett közjegyzői okiratban azonban nincs ilyen ígérlet és elfogadási nyilatkozat, hanem abban a házastársak csak azt a nyilatkozatot teszik, hogy a hamarabb elhunyt házastárs egész hagyatékát a túlélő házastárs örökölje; ez a kijelentés pedig mindakét házastársnak csak egyoldalú nyilatkozatát foglalja magában, de elfogadási nyilatkozat egyik részéről sem.

A felebb. bíróság tehát jogszabálysértés nélkül minősítette az ügyletet közös végrendeletnek, s ebből folyóan jogszabálysértés nélkül mondta ki, hogy azt az örökhagyó azt optk. 1248. § értelmében visszavonhatta; ebből pedig az következik, hogy az örökhagyó a közös végrendelet halálát az optk. 713. § szerint azáltal is megszüntethette, hogy az 1912. IX/1-én tett végrendeletben vagyonára az alpereseket általános örökösökké nevezte ki, anélkül hogy abban a közös végrendelet visszavonásáról intézkedett volna, mert az optk. 771. § értelme szerint világos visszavonási nyilatkozat csak akkor szükséges, amidőn az örökhagyó végrendelezését újabb végrendelet alkotása nélkül akarja megszüntetni. (Curia 4915/1917. sz.)

84. A kiváltságos végrendelet alkotásának kedvezménye nemcsak a tűz és közelharcok által veszélyeztetett területen tartózkodó csapatok tagjait illeti meg, hanem a katonai szolgálat teljesítésébe vonulot minden tagját a véderő csapatainak, akik rendes polgári életviszonyaikból a hadiürrvények és katonai fegyelem kivételes hatálya alá kerültek s pedig a behívás, illetve bevonulástól kezdve az elbocsátás időpontjáig. (Curia P. I. 2705/1918.)

85. A halálesetre szóló ajándékozásnak, legyen az akár az O. P. T. 956. § 1. tétele, akár 2. tétele alá vonható halálesetre szóló ajándékozás, a létrejött jogügyletnek első és elengedhetetlen előfeltétele, hogy a megajándékozott az ajándékozót túlélje, vagyis hogy az ajándék az ajándékozó halálával megnyíljon. Az O. P. T. 956. §-ában körülírt kétrendezeli halálesetre szóló ajándékozás között jogi hatályra nézve csupán az a különbség, hogy az id. törv. 2. részében előírt módon létrejött halálesetre szóló ajándékozást az ajándékozó életében vissza nem vonhatja, vagyonáról halálesetre nem rendelkezhetik, míg a nem szerződéses ajándékozást, mint a végrendeleti hagyománnyal egy tekintet alá eső ajándékozást egyoldalúan bármikor visszavonhatja és a megajándékozott hozzájárulása nélkül megszüntetheti. Az id. törvénynek ebből a rendelkezéséből, mint ezt a felebb. bíróság is helyesen kifejtette, jogszerűen következik, hogy a megajándékozott, más szerződési megállapodás hiányában, a megajándékozótól szemben a halálesetre szóló ajándékozási szerződésből eredő jogainak biztosítását az ajándékozó életében nem szorgalmazhatja, és az I. r. alperes által a II. r. alperes javára tett vagyonelidegenítést érvényességében meg nem támadhatja, a fenforgó esetben annál kevésbbé, mert az a körülmény, hogy a felperes az ajándékozó I. rendű alperessel szemben az A. alatti szerződésből folyóan bizonyos szolgálmányok teljesítésére volt kötelezve, és az ingatlanok egy részét szerződészerű használatra kapta, a szerződést olyan visszteher szerződésnek nem minősíti, melynek alapján felperes szerződéses jogainak biztosítását az I. r. alperestől ennek életében per útján kikényszeríthetné. (Curia 1918. február 13. P. I. 5996/1917.)

86. Az Optk. 754. és 756. §§-ainak az a szabálya, hogy sem a törvénytelen gyermeket az anya rokonai után, sem ezeket a törvénytelen gyermek után örökösödési jog nem illeti, hatályon kívül helyezve, sem ellenkező törvényes rendelkezések által, sem ellenkező jogszokás által nincs. (Curia 5879/1917. sz.)

87. Az esetben, ha a férj feleségének tartását végrendeletileg szabályozta, az özvegy a végrendelettel szemben nem igényelheti jogosan az egész hagyaték haszonélvezetét, hanem a neki rendelt tartásnak elégtelensége esetében, annak csupán megfelelő mértékre való fölemelését kívánhatja. (Curia 1918. május 1. 1873. sz.)

88. Az alperes jogos okból szakította meg a házassági együttélést, az életközösséget felhívás daczára sem volt köteles visszaállítani s így a különélással az özvegyi jogra érdemtelenné nem vált.

Az a körülmény pedig, hogy az alperes a részére a férje ellen megítélt nőtartási díjakat hosszú időn át nem követelte, az alperesi özvegyi jogának érvényesítésében nem gátolja és az a körülmény, hogy férjével annak halála idején nem élt együtt, nem vonja maga után azt, hogy özvegyi joga fejében a vagyon haszonélvezete helyett csak özvegyi ellátásban részesíttessék. (Curia 1918. június 18. 1324. sz.)

89. Az öröklésre az örökhagyó utolsó rendes lakhelyének jogát kell alkalmazni. Utolsó rendes lakhelyül azt a községet kell tekinteni, amelyben az örökhagyó halálakor és azt megelőzően legalább annyi ideig tartózkodott, amennyi az 1886. évi XXII. t. cz. 10. §-a szerint szükséges ahhoz, hogy községi illetőséget szerzhessen. (Curia 1918. febr. 19. P. I. 5878/1917. sz.)

90. Nélkülözi a végrendelet a hivatkozott törvényszakasz által szintén megkivánt azt az alaki kelléket, hogy a tanuk magán az okiraton igazolják, hogy a végrendelet az a végrendelet aláírta. Ezt az okot azonban a felperesek nem hozták fel, a végrendelet ezen az alapon nem támadták meg. Minthogy pedig a bírói gyakorlat által elfogadott jogszabály szerint a végrendelet érvényességének megtámadásánál egyedül az az ok szolgálhat itéleti döntés alapjául, amelyet a végrendeletet támadó fél felhozott, ezt az okot tekintetbe venni nem lehetett mint olyan, melynek alapján a végrendelet érvényteleníthető lenne. (Kolosváryi kir. tábla 1917. decz. 13. P. III. 1500/1917. sz.)

91. A természetben meg nem levő háziállatok helyett ági vagyonként csak azoknak a háruláskor volt értéke térítendő meg, mert a háziállatok természet szerű fejlődésével előálló értékelkedés nagyrészt annak a gondozásnak és tevékenységnek lévén eredménye, amely azok eltartásával rendszerint együtt jár, a fennálló törvénykezési gyakorlat szerint ez az értékelkedés a szerzemény javára esik, s a természetben meg nem levő háziállatok helyett ági vagyonként csak azoknak a háruláskor volt értéke térítendő meg. Az özvegyi jog korlátozásának joga az erre jogosult ivadék halálával nem száll át ennek oldalági örököse. (Curia 1918. ápr. 24. P. I. 29/1918. sz.)

92. A nem vitás tényállás szerint L. Pál okirattal 1200 koronát helyezett el B. plébánosnál azzal a meghagyással, hogy azt a lefélényes B. a letévő L. Pál halála után az okiratban megnevezett személyeknek és arányban adja ki, mely meghagyást B. elfogadta. A valódiság és tartalmi valóság tekintetében elismert okiratban foglalt jogügylet minősítése jogkérdés lévén, egyedül az bírálendő meg, hogy ez a jogügylet élők közt létrejött jogügyletet, avagy L. Pál halála esetére szóló jogügyletet foglal-e magában?

Az okirat fent ismertetett tartalma a fennálló anyagi jogszabályok szerint L. Pál és B. közt, tehát élők közt létrejött letéti és meghagyási szerződést foglal magában, mert L. Pál az 1200 koronát meghatározott rendelkezéssel és meghagyással tette le B. kezébe, de ez a szerződés egyáltalán a felperesek, mint harmadik személyek javára kötött jogügylet jellegével is bír, mert abban a felperesek vannak ellenérték adása nélkül kedvezményezve az 1200 korona letéti összeggel.

Nem változtat a jogügylet jogi minőségén és jellegén sem az a körülmény, hogy a meghagyás L. Pál halála után teljesítendő, sem az a további körülmény, hogy a kedvezményezett felperesek annak elfogadása iránt L. Pál életében nem nyilatkoztak, sem végül az a körülmény, hogy L. Pál az okiratban fenntartotta jogát, hogy az 1200 koronáról életében eltérőleg rendelkezék, mert a meghagyás teljesítésének L. Pál halála után történt kitolása csak időhatározást, de nem halálesetre szóló rendelkezést tartalmaz és mert a harmadik személy a javára kötött jogügyletből már a jogügylet megkötése alkalmával, külön elfogadási nyilatkozat nélkül szerzi meg a javára biztosított jogot s a jogügylet kötelező hatálya az értesítés és tudomásszerzéstől kötelezővé válik és végül mert L. Pál az okiratban fenntartott külön rendelkezési jogát igénybe nem vévén, sem végrendeletében az 1200 korona letéti összegről nem rendelkezvén, az ő halálával az okiratban a felperesek javára szóló rendelkezés feltétlen joghatályt nyert. (Curia 1918. febr. 12. P. I. 6102/1917. sz.)

93. Az a tény, hogy a nő ok nélkül távozott el férjétől és többé vissza nem tért, az állandó bírói joggyakorlat szerint a nőt a férj hagyatékával szemben az özvegyi jogra érdemtelenné teszi. (Curia 1918. febr. 19. P. I. 5927/1917. sz.)

94. Felperes azon az alapon, hogy ezen ingatlanokat P. István a vele kötött házasság tartama alatt visszerthesen szerzte, közszereményi sikerrel azért nem igényelhet, mert maga sem állította, hogy azokra fentebb megnevezett férje hagyatékának tárgyalásakor

tulajdoni igényeket támasztott vagy tartott fenn, sőt ellenkezőleg abból, hogy felperes a P. 4832/1892. sz. végzés szerint férjének összes hagyatéki vagyonára, tehát ezen egészben a férje hagyatékául leltározott ingatlanokra is özvegyi jogot nyert, arra kell következtetni, hogy ő férjének kizárólagos tulajdonjogát azok tekintetében elismerte. (Curia 1918. április 24. Rp. I. 1845/1918. sz.)

*

95. A különvagyonba befektetett hasznos beruházás, mint értékszaparat, a szerzeményi vagyonérték javára számításba veendő. Ha az 1840. évi VIII. t.-cz hatálya alá tartozó örökhatályó apa korábbi házasságából származó gyermekeket is hagy hátra, az özvegy az utolsó házasság alatt szerzett vagyonra csak közszerzeményi igényt érvényesíthet, özvegyi jogot azonban nem. A többi vagyonra a második feleséget özvegyi haszonélvezetül egy gyermekrészt, a nő különvagyonára tekintet nélkül, feltétlenül megilleti s ezt a jogot a törvény által megszabott mértéken túl nem lehet korlátozni. (Curia 1918. ápr. 24. P. I. 263/1918. sz.)

*

96. A különvagyonnak a házassági együttélés ideje alatt beszedett jövedelme, illetve az ebből szerzett dolog is a házafelek közös szerzeményének tekintendő. (Curia P. III. 174/1918.)

*

97. A keresetbe csatolt közjegyzői okiratban a felek a folyomódás tárgyává tett kérdéseket a házasságkötéskor szabályozták. Ez a szabályozás nem a házasság felbontására irányuló megegyezés alakjában létesült, következésképp tiltó jogszabály hiányában érvényes. Minthogy pedig ebben a közjegyzői okiratban felperes az id. nótartás jogosultságáról lemondott, s így ezzel szemben most ideiglenes nótartást a H. T. 102. §-ának alapján nem igényelhet, mert e törvényhely vonatkozó intézkedései csak arra az esetre szerítkoznak, ha az ideiglenes nótartás kérdése a felek között szerződésileg szabályozva nincs, felperest ideiglenes nótartás iránt emelt igényével elutasítani kellett. Ugyanabban a közjegyzői okiratban a felek az iránt is megállapodtak, hogy a házasságból származandó mindkét nembeli gyermekek a házassági együttélés megszakitása után is apjuk háztartásában maradnak, amint hogy felperes nem adott elő oly tényeket, amikből arra lehetne következtetni, hogy a T. utónevű gyermekek az atyja háztartásában való elhelyezése a gyermek testi vagy erkölcsi fejlődését veszélyeztetné, minthogy felperes előadása szerint felperesnek vagyona és jövedelme nincs, ellenben alperesnek nagy vagyona

és jövedelme van, s eszerint alperes emből a szempontból is a gyermek gondviseléséről megfelelően rendelkezhetik, következésképp a közjegyzői okiratba foglalt megállapodástól való eltérésre ok nincs, a felek házasságából született T. utónevű gyermeket ideiglenesen az alperes gondozására bízni kellett. (Bpesti tábla 1918. május 10. 2843/1918.)

98. Az újabb bírói gyakorlat szerint a gyermek életének betöltött 16-ik évében éri el keresőképeségét. A m. kir. ministerium 3982/1916. M. E. számú rendelete szerint az, akit házasságon kívül nemzés alapján a házasságon kívül született gyermek eltartásának kötelezettsége terheli, az a gyermeknek járó tartásdíj fizetésén felül köteles megteríteni a gyermek járó tartással járó költséget, valamint azt a költséget, amibe az anyjának a szülés előtti két héten és a szülés után négy héten át társadalmi állásához és az eltartásra kötelezett vagyoni viszonyaihoz mért illető tartása kerül. E költségek rendszerint szükséges összegét az anya annak kimutatása nélkül követelheti, hogy valójában mennyit költött. (Curia 1918. április 25. 691. sz.)

99. Csak a lemenőket a vagyontalan és öfenentartásra képtelen felmenőkkel szemben terhelő tartási kötelezettség elbírálásánál vehető figyelembe az a körülmény, hogy a tartási kötelezettség a tartásra kötelezett lemenőnek saját illő tartását ne veszélyeztesse, ellenben abban az esetben, amikor a felmenőket a lemenőkkel szemben terhelő tartási kötelezettség elbírásáról van szó, ez a tekintet nem játszik szerepet, és a szülőnek gyermeke tartása czéljából, adott esetben saját szükségleteit meg kell szorítani és ha gyermekét csak szükesen tudja ellátni, magának is a szűkből-ködség meg kell szorítania szükségletei kielégítését. (Curia 1918. május 7. P. VI. 98. sz.)

100. Az atyai hatalom nem szűnik meg oly esetben sem, amidőn a szülők egymástól állandóan különváltak élnek, a kiskori gyermek pedig az anyánál marad. Az a jog, hogy kiskori gyermeke részére életpályát válasszhasson, az atya mellett az anyát egyáltalán nem illeti meg. A férjtől állandóan különváltan élő nő szándékosan és súlyosan megsérti házastársi kötelezettségét, ha a felügyelete és gondozása alatt álló közös kiskori gyermek életpályájának megválasztásánál az atya ellenzését és tiltakozásait figyelembe nem veszi. (Curia 1917. decz. 6. P. III. 5763/1917.)

101. A haszonélvezeti jog jogi természetében nem foglaltatik benne a vele terhelt dolog elidegenítésének és megterhelhetettségének a tilalma, ilyen tilalomnak szerződéssel kikötése sem gátolhat harmadik személyt abban, még ha ez a tilalom a harmadik személynek tudomására jutott is, vagy a tilalom a telekkönyvben fel is jegyeztetett, hogy az ingatlan tulajdonjogát megszerze. Az a körülmény, hogy valaki bizonyos feltételek bekövetkezte esetén egy még életben lévő harmadik személy után örökösödési joggal bírhat, nem szolgálhat az elidegenítési és terhelési tilalom kikötésének alapjául. (Curia 1918. jan. 23. P. V. 5597/1917. sz.)

102. Szóbelileg kötött, de a 4000/1917. M. E. sz. birtokforgalmi rendelet értelmében írásbeli alakban hatósági jóváhagyás alá bocsátandó adás-vételi szerződés alapján a bíróság feljogosíthatja a feleket arra, hogy az írásbeli szerződést pótló ítéletet mutassák be jóváhagyás végett. (Kolozsvári kir. ítélőtábla 1918. márcz. 18. P. H. 122/1918.)

103. A szerződés szerint az alperes a bérben birt javak után a szerződés megkötése idejében, vagy a bérbeadó terhére később bármi czímen kivetendő összes adók fizetését magára vállalta: ezek szerint helyes a felebbezési bíróságnak az a döntése, hogy a kereseti követelésből azt az adóösszeget, amely a felperesre — az alperes által haszonbérben birt ingatlanok bérjövödelme után az 1909: X. t.-cz. alapján kivetett állami jövedelmi adóból származik — a haszonbéri szerződés 3. pontjában felsorolt adók közé sorozta, s annak megfizetésére az alperest a haszonbérleti szerződés alapján kötelezte. (Curia 1918. június 5. P. II. 910. sz.)

104. Oly jogszabály, mely a tulajdonjog fenntartásával eladott dolog vevőjének, — az akként nyert jog további átruházását tiltaná — nincs. Az erre irányuló szerződés tehát — hacsak a korábbi szerződésben a felek a további átruházást ki nem zárták — joghatályos és ebben az esetben, az új vevő is feltételes tulajdonjogot szerez. Amiatt azonban, hogy az előző szerződésben a további átruházás ki volt zárva és hogy ezáltal az eredeti eladó jogai sérelmét szenvedtek, — csakis az eredeti eladó és nem a további átruházó van jogosítva kifogást tenni. (Curia 1918. május 22. 531. sz.)

105. Állandó joggyakorlat az, hogy a vevő a vételi ügyelet, ellenkező kikötés hiányában, átruházhatja harmadik személyre oly joghatállyal, hogy az eladó az engedményről történt értesítése után, a teljesítést, annak viszonos teljesítésével szemben meg nem tagadhatja. (Curia 1918. május 14. 6917/1917.)

106. A kir. Curia által több esetben elfoglalt álláspont szerint 1200/915. I. M. E. számú rendelet 17. §-ában foglalt a megszorító rendelkezés, amely szerint ingatlan vagyona árverés csupán ebben a szakaszban meghatározott kivételes esetekben tartható a háború tartama alatti, csak az árverés foganatosítását korlátozza, de az idézett rendeletben foglalt korlátozás nem szolgálhat akadályul arra, hogy a vagyonközösségnek árverés útján való megszüntetése bírósággal megállapított oly korlátozással, hogy az árverés csak a 1200/915. I. M. E. számú rendelet 17. §-ában foglalt megszorító rendelkezés megszüntével lesz foganatosítható. (Curia 1918. április 10. 7095. sz.)

107. A most is hatályban levő 1850. évi szeptember hó 19-én kelt I. M. rendelet 2. §-a szerint a jelzálogos hitelezőnek szabadságában áll a keresetlevelet vagy a személyes adós, vagy a jelzálog tulajdonosa, avagy mindkettő ellen közösen beadni. Következésképp az a körülmény, hogy a hitelező a személyes adós ellen keresettel még nem lépett fel és utóbbi ellen jogerős marasztaló ítélet még meghozva nincsen, a jelzálog tulajdonosa elleni keresetnek időelőltetés okából való elutasítására nem szolgálhat jogszéri alapul. (Curia 1918. június 11. 842. sz.)

108. A jelzálogos követelés jogszabályaink értelmében a nem jelzálogos pénzkövetelés módjára, tehát egyedül a felek jogügylete útján és teellekkönyvi bejegyzés nélkül is engedményezhető. Az ilyen engedmény rendszerint kihat a jelzálogjogra is. A jelzálogjoggal biztosított pénzkövetelés engedményezésének ez a kihatása a jelzálogjogra csak akkor marad el, ha az engedményező a jelzálogjognak átszállását kifejezetten kizárta, amely esetben a jelzálogjog, mint járulékos jog a vele biztosított pénzkövetelésből elszakíthatván, tartalmát veszítette és mint ilyennek törlesztését a jelzálogtulajdonos kérheti. (Curia 1918. május 7. 786. sz.)

109. A KT. 352. §-a nem tartalmaz olyan rendelkezést, hogy az eladó az átvétel megtagadása után azonnal volna köteles az árverés iránt intézkedni; ez csak az árverés eredményéről való értesítésre van a törvényben előírva, következkésképpen az átvétel megtagadása után nem azonnal eszközölt eladás is a késedelmes vevő terhére történhetik, ha a hosszabb idő eltelése folytán az áru piaci árában hanyatlás nem következett be. (Curia 1918. február 6. P. VII. 4651/1917. sz. a.)

110. Alapszabályok részleges módosítása esetén nem szükséges a meghívóban a módosítandó szakaszok tüzetes megjelölése, hanem elég, ha a közgyűlés tárgyaként „alapszabálymódosítás” jelöltetik meg. (Budapesti kir. tábla 1918. jan. 31. 6. P. 35/1918. sz. a.)

111. A cs. és kir. ált. szab. osztrák földhitelintézetnek nem a közjegyző által felvett, hanem csak közjegyzőileg hitelesített kötelezvénye a jogsegélyszerződés értelmében nem végrehajtható közokirat. (Budapesti kir. törvényszék 21. P. 866/1917. sz.)

Adó- és illetékügyek.

(A m. kir. közigazgatási bíróság pénzügyi osztályának határozatai.)

112. A megilletékezett szerződést a felek cserének nevezték ugyan s a szerződés szövegében is az érték és az ellenérték szolgáltatása tekintetében a csere kifejezést használták. Cserének azonban az ügyelet nem lehet minősíteni, de adás-vevésnek sem, hanem az ill. dijj. 95. tételenek A. 2. pontjában említett s ez szerint illetékezendő visszerthes ingatlanátruházásnak, mert csere csak akkor létesül, ha dolog dologért adatik, amennyiben pedig az érték és ellenérték között különbség van, ez készpénzben esetleg tartozás átvállalásával egyenlítettik ki. Adás-vevésnél pedig az ellenértéknek mindig pénzben kell kifejezteni s ez az ellenérték akár készpénzfizetéssel, akár terhek átvállalásával egyenlítettik ki. Ha azonban, mint a jelen esetben, ingatlan ellenében ingóknak minősülő fölszerelt koresma-fizlet, követelés és csekély részben készpénzfizetés nyújtatik, akkor az ügylet a fent idézett díjtétel határozománya alá esik. (5594/1917. P. sz.)

113. A panaszolt illeték ama nyilatkozat után szabatott ki, amelyben a panaszosok és X. Y. kijelentik, hogy a közöttük létrejött és 1915. évi Ask. 493. t. a. illetékezett szerződésben foglalt ügylettől, melyet e bíróság 1916. évi 9047. P. számú ítéletével életjáradéki szerződésnek minősített, miután panaszosok az ebben vállalt kötelezettségüknek eleget tenni nem tudnak, elállanak és az eredeti telekkönyvi állapot helyreállítását megengedik. Minthogy az előbbi telekkönyvi állapot helyreállítása nem új szerzési jogcím, hanem az életjáradéki szerződés visszavonása címén történt, ettől a jogügylettől ajándékozási, vagy más szerzési illetéket követelni nem lehet. (179/1918. P. sz.)

*

114. Tekintettel arra, hogy az örökösödési eljárásról szóló 1894. évi XVI. t. cz. 2. § 4. pontjának és a 4. §-nak egybehangzó értelme szerint, ha a hagyatékhöz ingatlanok is tartoznak, az örökösödési eljárás hivatalból indítandó meg, az örökösök tehát csak bírói beavatkozás útján juthatnak az örökséghez; tekintettel továbbá arra, hogy az 1881:XXXIV. t. cz. 4. § d) és 5. § e) pontja értelmében csak az olyan hagyatékok kötelesek az örökösök, a 10. § a) pontja szerinti bírság terhe alatt bejelenteni, amelynél nincs hivatalból való bírói eljárásnak helye, minezeknél fogva meg kell állapítani, hogy a panaszost a hagyalék bejelentésének kötelezettsége nem terhelte és így bírsághozható mulasztással sem vádolható jogosan, mert a bejelentés a törvény végrehajtásáról szóló utasítás szerint is az eljáró bíróságnak volt a kötelessége, mely e kötelezettségét kellő időben teljesítette is. (5020/1917. P. sz.)

*

115. Ha a társaság egyik tagjának halála után az örökösök az osztlályos egyezségben beleegyeznek abba, hogy az öröktagyó üzletrésze a társasági vagyonban bennhagyassék és az öröktagyó helyett a cég tagjai gyanánt az örökösök jegyeztesenek be, ezáltal új társasági szerződés nem jön létre s az osztlályos egyezség után akkor sem követhető társasági szerződéstől járó illeték, ha előbb a társaság megalakulásakor sem kötöttek írásbeli szerződést.

Ez összeg után az örökségi illeték panaszos terhére előíratott, amit nem is sérelmez: azonban előíratott ezenkívül ez összeg háromszorosa 60,000 K után II. f. illeték társasági szerződés címén; ez képezi panasz tárgyát. A kereskedelmi törvény 98. §-a kimondja, hogy a közkereseti társaság megszűnik egyik tag halálával, amennyiben szerződésileg ki nem köttetett, hogy a társaság az elhunyt tag örökséivel folytatassék. Panaszlónak jelentése szerint a társaság alakulásakor írásbeli szerződés nem köttetett,

de a társaság mégis tovább fennáll, a cégbíróóság értesítése szerint panaszló társtulajdonosi minősége a cégjegyzékben ki is tüntetett. Ez eljárás következményeül új társasági szerződés létrejötte nem konstituálható, mert az osztlályos egyezségben foglalt nyilatkozathoz a céztagok kifejezetten hozzá nem járultak, ügyfél és gyermekei, kik a cégnek nem tagjai — pedig társasági szerződést nem köthetnek, e megállapodás a cég további fennállását tette lehetővé s a cégvagyonból öröktagyó illetősége bennhagyott, de semmi be nem vitetett. Minthogy tehát új társasági szerződés létre nem jött, ekként társasági szerződés utáni illeték előírásának törvényes alapja nincs. (6386/1917. P.)

*

116. Az üzleti árúraktár értékelmelkedése nem tárgya a jövedelemadónak. (705/918. P. sz.)

*

117. Hadinyereségadó kivethetésének alapjául nem az összes jövedelmet, hanem a jövedelem adóról szóló törvény szerinti adóköteles jövedelmet kell venni. (2117/918. P. sz.)

*

118. Az adófelsőzlamlási bizottság a hadinyereségadó kiveteése céljából az összehasonlítás szempontjából számbaveendő békeév jövedelmet akkor is köteles megfelelő módon megállapítani, ha arról az adózó fél számszerű vallomást nem nyújtott be. (21,140/917. P. sz.)

*

119. Ha az illetékre való jog megnyíltának napjától visszafelé számított három hónapon belül tőzsdéi jegyzés nem volt, az illeték alapjául a magánforgalmi értéket kell venni. Az illeték szabályok 70. és 71. §-ai szerint a budapesti tőzsdén jegyzett értékpapirokat abban az időpontban volt tőzsdéi forgalmi értékben kell az illeték alapjául venni, amelyben az állami kincstár joga az illetékre megnyílt, de ha erről a napról a tőzsdéi árjegyzés elmaradt, az értéket csak akkor lehet az utolsó árjegyzés szerint való összegben megállapítani, ha az árjegyzés a visszafelé számított három hónap alatt történt. Arra az esetre, ha az utolsó árjegyzés az állami kincstár illetékkövetelési jogának a keletkezését megelőző három hónap előtt történt, a törvény az értékmegállapításról külön nem rendelkezik, ilyen esetben tehát a főszabály megfelelő alkalmazásával az illetékkövetelési keletkezése idejében volt magánforgalmi értéket kell az illeték alapjául venni. A panaszosok a

zálogleveleket kibocsátó és értékesítő részvénytársaság levelével bizonyították, hogy 4 és fél százalékos záloglevelei az 1915. évi február hónapban 85-86 százalékos árfolyamon voltak a forgalom tárgyai. (25259. P. sz.)

120. A váltóhitelet alapján szerzett zálogjog törlése után az érték szerint II. fokozatú illeték jár akkor, ha a zálogjog bejegyzése alkalmával végrehajtási jog is bejegyeztetett. Mert ez igazolja, hogy az adós a hitelt igénybe vette. (21371/917. P. sz.)

121. Az 1909:X. törvény 2. §-ának rendelkezése szerint a közkereseti társasági társaságok a jövedelmi adónak nem alanyai, hanem részeik arányában a jövedelmi adóban a tagok adóznak. Ennélfogva az F. H. és fiai közkereseti társaság egyik tagjának: FF. bécsi lakosnak házbirtokból eredő jövedelmét az idézett törvényszakasz értelmében háromszorosan kell megállapítani. (19335/1917. P. sz.)

122. Bár maga a hagyomány, mint nyilván közjótékonyági célú szolgáltató, az illetéki díjgyezék 95. tétel B. g. pontja értelmében illetékmentes, az ilyen jótékonykezelt intézet részére tett nagyobb hagyomány átvételéről kiállított nyugták nem tartoznak a 102. tétel C. pontjában megjelölt azon végbizonnyaltványok közé, melyek bélyegmentességben részesülnek. (18364/1917. P. sz.)

123. Az a körülmény, hogy az adófelsőzámlási bizottság a bevallott jövedelmet becslés útján felemelte, egymagában az adók levonásának megtagadására okul nem szolgálhat. (22,000/1915. P. sz.)

124. A befizetett adók levonását nem lehet megtagadni akkor, ha a fél azért nem adott valomást, mert jövedelme az adók levonása után a 20,000 K-n al maradt. (26,989/1915. P. sz.)

125. E jövedelemnek háromszoros összeggel való számítása nem jogos, mert az 1909:X. t.-cz. 23. §-ának azon rendelkezéséből, hogy azon adókötelesek jövedelme számítandó háromszorosan,

kiknek az ország területén belül állandó lakhelyük és háztartásuk nincs és a kivetés előtti évben legalább négy hónapot nem töltöttek el az ország területén, kétségtelenül kitűnik a törvényhozásnak azon akaratát, hogy az a rendelkezés csak természetes személyekkel szemben alkalmazható, a passzív hagyatékték tehát, mint az idézett törvény 2. § 8. pontja alapján adóköteles külön kezelt vagyon-tömeg azon rendelkezés alá nem vonható. (27,380/1915. P. sz.)

126. A külföldön élők akkor is tartoznak jövedelemadóit fizetni, ha adóköteles jövedelmük csak a háromszoros számítás mellett haladja meg a 20,000 koronát. (1530/1916. P. sz.)

127. Az 1909:X.-cz. 12. § 4. pontja szerint csak a tényleges veszteségek címén van levonásnak helye s a kétes követelek címén leírt összegeket ez alapon levonni nem lehet. (28,287/1915. P. sz.)

128. Kétségtelen, hogy a kegyurasággal járó anyagi kötelezettség olyan dolog teher, amely a bevételeket szükségszerűen apaszítja és így a kegyúri terheket a bevételekből le kell vonni. Erre az állásponton helyezkedett különben az 1915:XXI. t.-cz. 7. §-ában a törvényhozás is, amidőn kimondta, hogy a kegyúri terhek az 1909:X. t.-cz. 7. §-ának 7. pontja szerint levonható tehernek veendő. (24,855/1915. P. sz.)

129. Az adóévet megelőző jövedelmi állapot csak tájékoztató adat, az adóévre várható és az adóévi adó (1917. évi) kivetésekor még nem ismert jövedelem mérvére nézve. Az adónak tulajdonképeni alapját az adóév (1917.) évi jövedelem képezi. (6141/1918. P. sz.)

130. Szolgálati illetményeknél nem az adókövetés, hanem az adóösszeírás, illetőleg vallomástétel időpontjában fennállott állapotot kell irányadóknak venni. (19906/917. P. sz.)

131. Külföldinél az ingatlanbirtok háromszorosan számított jövedelméből az adókat és magánjogi terheket csak egyszer kell levonni. (6276/918. P. sz.)

132. Az ingatlanbirtok eladásával elért nyereség sem jövedelemadónak, sem hadinyereségadónak nem tárgya akkor, ha az illető adózó fél ingatlanok adás-vételével üzletszerűleg nem foglalkozik. (12419/1918. P. sz.)

Közlemények.

A magyarországi kir. közjegyzők országos egyletének központi bizottsága f. é. június hó 23-án alakuló ülését tartotta, melyen megválasztották elnökké *dr. Rónay Károly* budapesti, alelnökké *dr. Szécsi Ferencz* erzsébetfalvai, titkárrá *dr. Sümeghi László* budapesti kir. közjegyzők és másodtitkárrá *dr. László Ferencz* pesti kir. közjegyzőhelyettes.

*

A kir. közjegyzők díjainak szabályozásáról szóló törvény f. évi augusztus hó 4-én az „Országos Törvénytar”-ban, mint 1918. évi XII. t.-cz. kihirdetettét a következőkkel:

1.

Az igazságügyminister a kir. közjegyzőt megillető díjakat, valamint érvényesítésüknek és behajtásuknak módozatait a törvényhozás további intézkedéséig — a szükséghez képest a törvények rendelkezéseitől eltérően is — ideiglenesen rendelettel szabályozhatja.

Az igazságügyminister a jelen § alapján kiadandó rendeletét megkérdőjelezheti, módosíthatja és hatályon kívül is helyezheti.

2. §.

Ez a törvény kihirdetésének napján lép életbe és azt az igazságügyminister hajtja végre.

Ezen felhatalmazás alapján az igazságügyminister a közjegyzői díjakat szabályozó rendeletét 1918. augusztus 24-én 42200/1908. I. M. szám alatt kibocsátotta és az f. é. szeptember hó 1-én életbe is lépett.

A díjszabályzatról a Kir. Közjegyzők Országos Egylete *különnyomatot készítettett és az 2. kor. beklüldése mellett dr. Rónay Károly egyleti elnök írodájában (Budapest, I., Döbrentei-utca 8.) megrendelhető.*

*

Váltóóvás. A m. kir. ministeriumnak 1918. június 25-én kelt 2727/1918. M. E. számú, az e tárgyban eddig megjelentekhez teljesen hasonló rendelete szerint: 1. az 1918. április 2. napja után 1918. július 1. napjáig bezárólag lejárt váltók stb. tekintetében óvásra egyáltalán szükség nincsen (a mégis felvett óvás költségének megtérítése is csak akkor követelhető, ha a váltó 1918. július 15-ig óvatoltatott); 2. az 1918. július 1. után 1918. szeptember 30. napjáig bezárólag lejárt váltók stb. tekintetében az óvasi határidő 1918. október 15. napjáig bezárólag meghosszabbíthatik.

*

Az ingatlanforgalom korlátozása az egész országban. A földművelésügyi ministernek 1918. július 6-án kelt 55000/1918. sz. rendelete szerint f. é. július hó 10-től kezdve az ingatlanok elidegenítéséhez vagy tíz évet meghaladó időre bérbe- vagy hasznóbérbeadásához a hatósági hozzájárulás ezentul, Budapestet és Fiumét kivéve, az egész ország területén szükséges. A város belsőségének területén azonban ilyen hatósági hozzájárulásra csak ott van szükség, ahol a földművelésügyi miniszter ezt külön rendeletben már kimondotta vagy ezután fogja kimondani.

*

A kassai kir. közjegyzői kamara f. évi június 29-én tartotta rendes évi közgyűlését. A tisztújításon megválasztottak elnökké *dr. Kovaliczky Elek* sátoraljai helyi, alelnökké és titkárrá *dr. Wesselényi Mátyás* kir. tanácsos iglói, pénztárossá *dr. Petrik Igor* tornai, választmányi tagoknak *dr. Sarkó Vendel* abaujszántói, *dr. Wesselényi Mátyás* iglói, *Medvezsly Sándor* rimaszombati és *dr. Petrik Igor* tornai, választmányi pótagoknak *dr. Roth László* késmárki és *dr. Ujfaluassy Ötön* löcsei, fegyelmi bírósági rendes tagoknak *dr. Kovaliczky Elek* sátoraljai helyi és *Szmracsányi Pál* kassai, pótagoknak *dr. Wesselényi Mátyás* és *dr. Keczer Ákos* mezőkovesdi kir. közjegyzők. Kamarai segédtitkár lett *dr. Szmracsányi Pál* kassai kir. közjegyző.

*

Átmeneti Igazságügyi Tanács Szervezése. A háborúról a békére való átmenettel kapcsolatos igazságügyi jogalkotási és

igazgatási tennivalókat előkészítő közreműködés céljára, az igazságügyministerium kebelében a szakkörök bevonásával átmeneti igazságügyi tanács szerveztetik. Ez a tanács az igazságügyministerium kebelében a szakkörök bevonásával, mint kezdeményező, tanácskozó és véleménynyilvánító testület fog működni. A tanács elnöke az igazságügyminister, aki helyettesét esetről-esetre jelöli ki. I. Hivatalból tagjai a tanácsnak: A) a földmivélsügyi, a kereskedelemügyi, a pénzügyi, a belügyi, a honvédelemügyi, a vallás- és közoktatásügyi ministernek, valamint az Országos Közéletelmzési Hivatalt vezető ministernek egy-egy kiküldöttje; B) 1. a kir. Curia elnöke és másodelnöke, 2. a budapesti kir. ítélőtábla elnöke; 3. a budapesti kir. törvényszék elnöke és másodelnöke, a budapesti kir. büntető törvényszék elnöke, valamint a pestvidéki kir. törvényszék elnöke; 4. a budapesti központi kir. járásbírószág vezetője; 5. a koronai ügyész; 6. a budapesti kir. főügyész; 7. a budapesti és a pestvidéki kir. ügyészség vezetője; 8. az Országos Ügyvédi Gyám és Nyugdíjintézet elnöke, II. Választott tagjai a tanácsnak: 1. a budapesti ügyvédi kamara választmánya által választott három tag; 2. az Országos Ügyvédszövetség által választott három tag; 3. a budapesti közjegyzői kamara választmánya által választott egy tag; 4. a Magyarországi Kir. Közjegyzők Országos Egyesülete által választott egy tag; 5. az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által választott egy tag; 6. az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés által választott egy tag; 7. a budapesti kereskedelmi és iparkamara által választott egy tag. Ezenfelül az igazságügyminister a jogi és egyéb szakértőkre köréből a szükséghez képest nevez ki tagokat. A kinevezett tagokat az igazságügyminister menti fel. A tanácsban viselt tagság tiszteletbeli.

Az illetékreform első részének életbe lépése. A m. kir. pénzügyminister ez évi augusztus 1-én 5.767/1918. P. M. számú rendeletével léptette életbe a vagyonátruházási illetékről szóló 1918. évi XI. törvényt. A törvényt életbe léptető rendelet szakít az eddigi szokással s a végrehajtási utasítás kiadásáig is bő útmutatást ad a törvény alkalmazása tekintetében; áttekinthető, könnyen megérthető módon mutat rá a törvény főbb rendelkezéseire, megmondja, hogy mi az újítás és mi az eddigieket csak

módosító rendelkezés. Taxativ felsorolással igyekszik minden kérélyt elosztani a törvény 114. §-nak rendelkezései tekintetében, azaz 6 pontban részletezi, hogy a törvény rendelkezései mely esetekben kell alkalmazni, az illeték kiszabását azonban a végrehajtási utasítás kiadásáig függőben tartani rendeli, hacsak a felek az illetéket azonnal lefizetni nem akarnák, mely esetben az illeték soron kívül a törvény rendelkezései szerint kiszabandó. Az eddig érvényben volt illetékszabályok és díjjegyzék hivatalos összeállítására a hivatalok legnagyobb részénél elküldött, vagy legalább is nem használatot, de közkézben forognak magánösszeállítások, melyek az időnként meghozott törvényeket és kiadott rendeleteket is beillesztették a vonatkozó szakaszokhoz, illetve díjtételekhez s daczára annak, hogy a hivatalos összeállításban ilyen rendelkezésről szó sem volt, mégis erre történt a hivatkozás. A rendelet ezt jövőre megtiltja s a törvény vonatkozó §-ára való hivatkozást teszi kötelezővé. A törvény 115. §-a szerint 1918. augusztus 1-én mindazon törvények, törvényes szabályok és rendeletek, melyek eddig a most szabályozott vagyonátruházási illetékekre vonatkoztak, hatályukat veszítették. A törvény ezen szükzsavusága miatt több oldalról kifogásolt rendelkezését a szóbanforgó rendelet kiegészíti, amennyiben részletesen megjelöli az illetékszabályok és díjjegyzék, valamint egyes törvények azon szakaszait és díjtételeket, melyek a törvény alá eső vagyonátruházásokra többé már nem alkalmazhatók. Az új törvény rendelkezéseinek a régi szabályokkal szemben való lényegesebb eltéréseit a rendelet részletesen ismerteti.

Végrendelet alkotás orvosok tanuskodása mellett. A m. kir. Curianak P. l. 1138/1918. sz. ítéletében olvassuk a következőket: „A felebbezési bíróság ítéletében megállapított, hogy néhai Z. E. örökhagyó a keresetileg megátadott kétrendezeli közvégrendelet alkotásakor annyira előrehaladott gyengeelméjűségben szenvedett, hogy szabad rendelkezési képességgel nem bírt és a végrendelet alkotásakor a közjegyzői okiratban ellenkező tényszerlelet tanúsító kir. közjegyző, továbbá dr. F. J. és dr. S. J. orvosok és az ügyleti tanak az örökhagyónak a tett végrendeletek alkalmával volt elmebeli állapotának helyes fölismerése nézve megfelelő képességgel nem bírtak, ezért erre nézve nyilvánvaló tévedésben voltak. Ezt a tényállást a fellebbezési bíróság az örökhagyó ellen

lefolyotott gondnokság alá helyezési perben kihallgatott dr. B. A. törvényszéki orvosnak a véleménye, továbbá az örökhagyó által kevés idővel a halála előtt az ő gondnokság alá helyezésének a megszüntetése iránt indított perben kihallgatott ugyanennek az orvosnak szakvéleménye, valamint az igazságügyi orvosi tanácsnak felülvéleménye alapján és illetőleg eme vélemények, valamint az azonban foglalt adatok tisztes és beható mérlegelése alapján állapította meg és egyuttal azt is kifejtette, hogy dr. B. A. törvényszéki orvosnak az igazságügyi orvosi tanács által is helyesnek elfogadott tényészeletein alapuló véleményeinek elfogadásával bizonyított ama tény mellett, hogy az örökhagyó a fenti tényállásban megállapított feltűnően gyors kifejlődésű és haladó oly foku gyengeelméjűségben szenvedett, amely a szabad rendelkezési képességét kizárta, nem jöhet figyelembe a végrendeletkezésnél jelen volt orvosoknak ellentétes véleménye, még ha azt támogató tényészeletről tennének is tanúságot, még azért sem, mert ugyanezek az orvosok, a fenti ténymegállapításokból kitűnően oly időpontban, amidőn a végrendeletkezésnek gyengeelméjűsége már a fentiekben meghatározott mértékig kifejlődve volt, oly véleményt adtak, hogy a végrendeletkező semmiféle elmezyengességben vagy elmezavarban nem szenved és önrendelkezési képességgel bír, amiből azt is megállapította, hogy ezeknek az orvosoknak szakszerű helyes felismerési képessége feltűnően aggályos, és hogy az ily kérdésekben szakértelemmel nem rendelkező kir. közjegyző és ügyleti tanuk vallomásukban az általuk szakértőknek tartott orvosok véleménye által befolyásolva helytelenül és megbízhatatlanul állapították meg az örökhagyónak a végrendeletkezőkor volt elmebeli állapotát."

Szöbéli ingatlanvételi szerződés és birtokforgalmi rendelet. A birtokforgalmi rendelet szabálytalanul hagyta a szöbéli ingallan adásvételi szerződés megkötésénél jelentkező sorrendi kérdést, ha az eladó az írásbeli szerződés kiállítását megtagadja. Nevezetesen az a vita, hogy ilyenkor a szerződés érvényesítése iránt a bírósághoz kell-e fordulni és marasztaló ítéletet a birtokforgalmi rendeletben előírt kirendeltségnek jóváhagyására bemutatni, vagy pedig előbb ez a jóváhagyás eszközzendő ki és a jóváhagyás után fordulhat a fél a bírósághoz. A kolozsvári tábla a Magánjogi Döntvénytár ezidei V. számában közzétett P. II. 122/1918. ítélet-

ben e hézagot akként töltötte ki, hogy a szerződésnek a birtokforgalmi rendeletben előírt hatósági jóváhagyás nem érvényességű kelléke az adásvételi szerződésnek és hogy a bírói ítélet mutatandó be az írásos szerződés helyett jóváhagyás végett. A tábla döntése kétségtelenül helyes, mert a jóváhagyást a szerződés érvényességű kellékéül felfogni nem lehet. Természetesen a telekkönyvi átírás szempontjából a jóváhagyás is előfeltétel. A táblai ítélettel azonban a hézag még kellő rendezést nem nyert. Sokkal czélszerűbb és költségkímélőbb eljárás volna annak az előírása, hogy a szerződés írásbeli kiállításának megtagadása esetére a jóváhagyást a szerződésű fél egyoldalú beadványában kérje és a jóváhagyás jogerejű megadása után forduljon a fél a bírósághoz. Különbön megeshetnék, hogy a felek három bírói fórumon át esetleg telemes perköltségek terhével vitalkoznának a maguk igazza felől és utóbb a politikai hatóság a jóváhagyást tagadná és visszamenőleg értéktelenné és feleslegessé tenné a felek pervitáját, Nehogy ily esetek megisméjlődjenek, helyesebb volna a sorrendet akként megállapítani, hogy a szöbéli szerződés jelentessék be, ami költséget nem okoz és csak ezután következék a pereskedés költsége utja. Hogy ezzel a megoldással a kereset elutasítása a jóváhagyásra sütné rá a feleslegesség bélyegét, nem egyértékű ellenérv azzal, mintha a bírói ítéletek kieszközlése bizonyulna utólag feleslegesnek. További zavaró körülmény, hogy a bíróság a jóváhagyás utólagos kieszközlése esetére számolni köteles a jóváhagyás megtagadásának eshetőségével. A tábla ítélete ez esetre felperest keresetével elutasítja, aminek szükségszerű következménye volna (a Döntvénytári közlésebből a költségkérdés eldöntése nem tűnik ki) a felperesnek a perköltség viselésére való kötelezése. Kövy tanítása szerint „az adóssági perben perveztes felperes nem téríti vissza az alperes költségeit; kivéve, ha aaptalanul bosszantásból perlekednek” (Magyar közpölgári törvénytudomány elemei 1843 év 262. l.) Mai jogunk szerint azonban felperest a feltételek pervezteség esetében is marasztalják a perköltségben. Az mégis visszá, hogyha felperes igazában van és rajta kívül álló okból feneklik meg az igény érvényesítése, a költség terhet ő viselje. Ez is csak a birtokpolitikai jóváhagyás perelőni kieszközlését ajánlja.

Halálozásteljesítés elhalt katonai egyéneknél, az elhalálozás helyére és idejére vonatkozó adatok közlésének hiánya esetében is teljesítendő. (M. kir. belügyminister 1934/1918. sz. a.)

Az özvegy iparüzési joga. Az özvegy iparüzési joga tekintetében, nevezetesen arra nézve, hogy az iparos elhalálozása esetén annak özvegye az ipart újabb bejelentés, új iparendelvény váltása és üzletvezető bejelentése nélkül folytathatja-e, mindezekig nem uralkodott egységes és világos felfogás és gyakorlat, amiért is nagy elvi jelentősége van a kereskedelemügyi minister folyó évi február 6-án 5835/Vl. A. 1918. sz. határozatának, amelynek szövege a következő: A t. „Kereskedelmi iparkamará“-nak. Folyó évi január hó 17-én 116/1—1918. sz. alatt kelt fölterjesztésére felhívom a kamarát, miszerint közölje az a. . . i ipartestülettel, hogy az 1884. évi XVII. t.-cz. 40. §-ának abból a rendelkezéséből, hogy az iparos elhalálozása esetében annak özvegye újabb bejelentés nélkül folytathatja, következik, hogy az özvegy nem köteles midazt teljesíteni, mit a törvény az ipar megindításánál rendel, nem köteles ennél fogva az előirt kellekzeteket kimutatni, nem köteles iparigazolványt, illetve iparendelvényt váltani és arra sem kötelezhető, hogy elhunyt férje által gyakorolt, képesítéshez kötött ipar folytatása végett képesített üzletvezetőt jelentsen be; az engedélyhez kötött iparoknál, tehát a kéményseprési is csupán megbízhatóságát köteles az iparhatóság előtt igazolni. Önként érhetőleg az özvegyi jog gyakorlását az özvegynek is be kell jelentenie, mert az idézett törvény 178. §-a megszorítás nélkül mondja ki, hogy az iparlajstromba az ipar állapotában történt minden változás beiktatandó. Az a. . . i ipartestület jelentésében tévesen utal hivatali elődömnök 1912. évi február hó 10-én 2633. szám alatt kelt rendeletére, helyesen véghatározatára, mert ez a harmadfoku iparhatósági véghatározat nem az özvegyi jogon gyakorolt iparüzésre, hanem oly esetre vonatkozik, amidőn a kéményseprőmesternek lemondása folytán annak felesége saját személyében gyakorolja.

Új kibocsátású részvények elővételi jogának értékesítéséből befolyt összeg az osztrák legfelsőbb bíróság 1918. április 16-án kelt R. I. 93/18/1. cz. ítélete szerint nem jövedelem, hanem

tőke jellegével bír és ennél fogva ha a részvények tekintetében a tulajdon és haszonélvezet joga megoszlik (utóöröklés), nem illet meg a haszonélvezőt, amire nézve a közigazgatási bíróság által adózási szempontból elfoglalt ellentétes álláspont sem praecjudikálhat.

Gyámhatósági jóváhagyás. Ha a hagyatéki tárgyalás az örökösök között egyszég, illetőleg megállapodás létre nem jött, a kiskorú törvényes képviselőjének örökösi nyilatkozata gyámhatósági jóváhagyást nem igényel, hanem ily esetben az árvászek véghatározat hozatala nélkül, tehát felebbvitel kizárásával a hagyatéki iratokat az eset körülményeihez képest vagy a hagyatéki bírósághoz küldi át, vagy pedig, ha ezen az alapon egyszég remélhető, saját álláspontjának megjelölése mellett egyszég megkísérlése czéljából az 1894. XVI. t.-c. 84. § 2. bekezdése alapján kir. közjegyzőhöz küldi vissza. (M. kir. belügyminister 56618/1817. sz. a.)

Német állampolgárnak Ausztriában lévő ingó hagyatéka az 1918. február 12-én kelt osztrák pénzügyministeri rendelet szerint (I. Zeitschrift für Notariat in Oest. 1918. 20. sz.), ha az örökhatyónak Ausztriában állandó lakhelye volt, osztrák örökösödési illeték alá esik, minden tekintet nélkül a Németországban kiszabott illetékre, mely csupán azon esetben vonható le hagyatéki teher gyanánt a vagyomból, ha az örökhatyónak Ausztriában nem lakhelye, hanem csupán rendes tartózkodási helye volt. Ellenben ha az örökhatyónak Ausztriában sem lakhelye, sem tartózkodási helye nem volt, ingó hagyatéka csupán azon esetben esik egyáltalán az osztrák örökösödési illeték alá, ha örökösének van Ausztriában lakhelye vagy legalább rendes tartózkodási helye és ezen esetben is az ugyanazon vagyon után Németországban lerótt illeték az osztrák illetékekbe betudandó.

Sajátkezü végrendelet aláírása. Egy osztrák néptőlkelő katonai tábori levelezőlapot irt kedvesének, melyben halála esetére neki hagyta az árvászeknél fekvő vagyonát. A címnek szánt oldalon, mint „feladó“ sajátkezűleg irt teljes névalírása állott, de a tuloldal csupán a keresztnév kezdőbetűjével volt aláírva. A legfelsőbb

törvényszék 1916. december 19-én kelt ítéletével a végrendelet érvénytelennek mondotta ki, mert nélkülözi az aláírást, mely fogalmánál fogva a végén kell hogy eszközöltessék, a keresztnev kezdőbetűje pedig nem eleendő.

**A hadirokkantak részére az osztrák népjóléti ministerium 1918. július 2-án kibocsátott rendeletével október hóban megnyíló tanfolyamot állított fel Bécsben, amelyen közjegyzői segédékkül való elméleti és gyakorlati kiképzést fognak nyerni. Nálunk az orszá-
gos hadigondozó hivatal volna hivatva ezt a példát követni.**

A közjegyzői ügykönyv másolatának elkészítése és bemutatása az osztrák igazságügyministernek 1918. június 7-én kelt rendelete szerint, papír és munka megtakarítása céljából, egyelőre mellőzendő.

Nem akadály a örökösödési bizonyítvány kiadásának, ha valaki oly igényt jelent be, amely nem nyugszik az örökgyó utáni öröklési jogon. Így határozott a budapesti kir. törvényszék, mint felfolyamodási bíróság egy konkrét esetben és határozatát ekképen indokolta: „Az 1894. évi XVI. t.-cz. 100., illetve 104. §-ai értelmében az örökösödési bizonyítvány kiadása előtt csakis azokat kell hirdményileg felhívni igényeik bejelentésére, akik a hagyatéokra mint örökösök, utóörökösök vagy köteles részre jogosítottak támasztanak igényt. A 101., illetve 104. §-ok további rendelkezése szerint pedig, ha senki sem jelent be örökösödési igényt, az örökösödési bizonyítványt ki kell adni. A törvény eme rendelkezéseiből következik egyrészt, hogy nem öröklési, hanem más magánjogi jogcímen alapuló igény, illetve olyan, melyet az örökgyó után való öröklésre vagy utóöröklésre törvény vagy végrendelet alapján egyáltalában nem hivatott személy ily öröklési jogcímmel megjelölése nélkül jelent be, az örökösödési bizonyítvány kiadását nem akadályozza, — másrészt pedig, hogy az 1894. évi XVI. t.-cz. 103. §-a, illetve 104. § utolsó bekezdése értelmében csakis az örökgyó után való öröklési jogcímen alapuló igényvel fellépő személy bejelentése, illetve kérelme folytán van helye az örökösödési eljárás megindításának. Kizártnak kell ugyanis tartani,

hogy olyan személyek, akik az idézett törvény 3. §-a értelmében a hagyatéki eljárás folyamatba vételét nem is kérhetik nem öröklési jogcímen alapuló igényüknek a hirdményi határidő alatt való bejelentése következtében végeredményben oly jogot gyakorolhassanak a hagyatéki eljárás megindítása tekintetében, amelyből őket a törvény kizárja. Ebben az ügyben V. M., aki örökgyóval vérségi kapcsolatban nincs, azon az alapon támasztott a hagyatéki egy részére igényt, hogy az örökgyó hagyatékában az ő atya hagyatékához tartozó olyan vagyontárgyak is vannak, amelyek már korábban elhunyt atya után való örökség címén őt illetik, illetve reá szállottak. Ez az igény tehát nem az örökgyó után való öröklési jogcímből eredő, hanem voltaképpen tulajdoni igény, mert az vitás, hogy a hagyatéki egy része örökgyó tulajdona volt-e vagy pedig néhai atya jogán az igénylő? (21. P. 1605/1918. sz.)

Személyi hírek. *Gaszner Béla* budapesti kir. közjegyző, aki a budapesti kir. közjegyzői kamarának a közjegyzői intézmény életbeléptetése óta tagja volt, július hó 21-én meghalt. Az elhunyt közjegyző irodalmi téren is számottevő munkásságot fejtett ki. — *Szontagh Viktor dr.* vasvári, *Zákó István dr.* pancsovai, *Seemayer Károly dr.* versecsi és *dr. Nosz Gyula* székesfehérvári kir. közjegyzők elhaláloztak. — *Belcsák László* breznóbányai kir. közjegyző állásról lemondott.

Kir. közjegyzőkké kinevezettek: *Pulay Ferencz* győri közjegyzőhelyettes *Bártfára*, *Pállya Gyula* nagyszombati közjegyzőhelyettes *Breznóbányára*, *Dóczy Kálmán dr.* kolozsvári közjegyzőhelyettes *Czellődmölkre*, *Kozma György dr.* kolozsvári kir. közjegyzőhelyettes *Élesdre*, *Monarai Jenő* budapesti közjegyzőhelyettes *Hatvanba*, *Galambo István dr.* egri gyakorló ügyvéd *Ilosvára*, *Csengeri István dr.* aradi közjegyzőhelyettes *Marosilyére*, *Elekes Károly dr.* nagyenyedi közjegyzőhelyettes *Marosludásra*, *Konkolyi Nagy Sándor dr.* tatai gyakorló ügyvéd *Nagyjándra*, *szotyori Balassa Lajos dr.* monori közjegyzőhelyettes *Nagyöczére*, *Török Árpád dr.* világosi közjegyzőhelyettes *Naszódra*, *Pazonyi Elek Imre dr.* bicskei gyakorló ügyvéd *Sajószentpéterre* és *Lovasy Ernő dr.* szegedi ügyvéd *Salgótarjánba*.

Dr. Hajós Béla budapesti (V. Bálvány-utca 13) közjegyző a hagyatéki ügyekben jártas közjegyzőjelöltet és gyakorlott segédet keres. Német nyelvben jártasak előnyben.

Dr. Hajós Béla budapesti (V. Bálvány-utca 13) közjegyző a hagyatéki ügyekben jártas közjegyzőjelöltet és gyakorlott segédet keres. Német nyelvben jártasak előnyben.

Dr. Demkó Pál makói kir. közjegyző a hagyatéki ügyek önálló tárgyalására jogosított helyettes esetleg jelöltet keres.

Közjegyzősegéd vagy jelölt felvételit egyik bács megyei (városban) közjegyzői hivatalban. A német nyelv tudása és teljes tkvi. jártasság feltétlenül szükséges. Csak pontos, megbízható és teljes munkaképességgel bíró egyén alkalmazható, aki ezenfelül a járásbíróági hites német tolmácsi állást is elnyerheti, ha arra kellő képességgel bír. Ajánlatok „Bácska” jellege alatt a kiadó-hivatalba küldendők.

A malackai kir. közjegyző német és tót nyelvben teljesen jártas állandó közjegyzői helytestest, esetleg segédet keres.

Dr. Bárdio György kaposvári kir. közjegyző egy teljes munkaképességű helytestest keres nagy fizetéssel és ezen felül még esetleges százalékos részesedéssel.

Hódi Mózes szabadkai kir. közjegyző, közjegyző-helyettes jelöltet, vagy közjegyzői teendőkhöz jártas segédet keres. A szerb és bunyevác nyelv tudása előnyös.

A karánsebesi kir. közjegyző állandó helyettes mellé a román nyelvet is bíró, jó íráshadmentes gyakorlott irodakezelő segédet keres. Kimerítő ajánlatot fizetési igények közlésével kér.

Dr. Schreiber Miklós kolozsvári kir. közjegyző f. évi szeptember hó 1-ére hagyatéki és telekkönyvi ügyekben jártas s legalább néhány évi közjegyzői irodai praxissal bíró segédet keres. A román nyelv tudása kívánatos.

A körmöcbányai kir. közjegyző hagyatéki ügyekben és a telekkönyvben jártas, tótul beszélő, nőtlen segédet keres mielőbbi belépésre.
